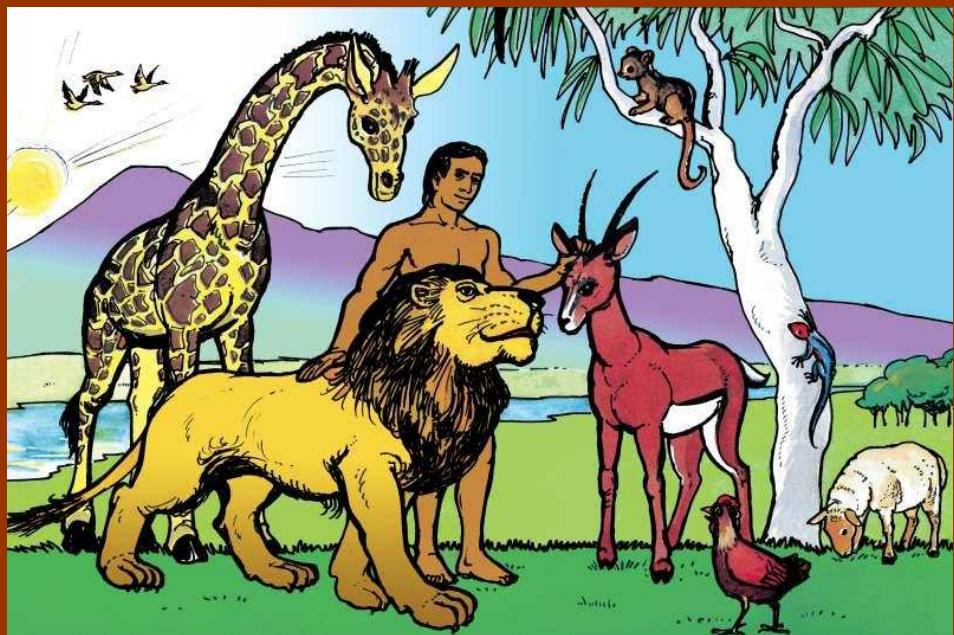

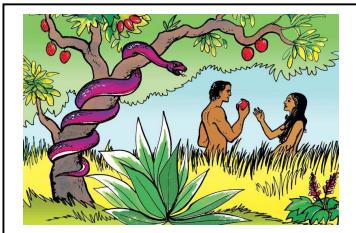
Pī'iluŋo gōŋo

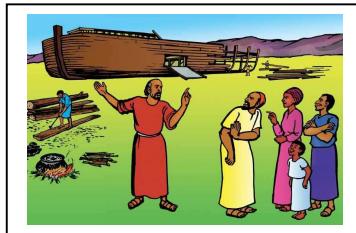
Genèse racontée en ninkarè

P̄i'iluŋo gõŋɔ

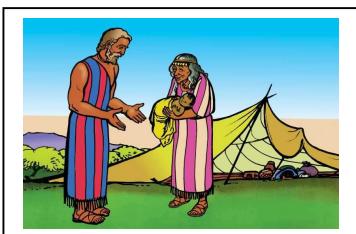
(Genèse racontée)

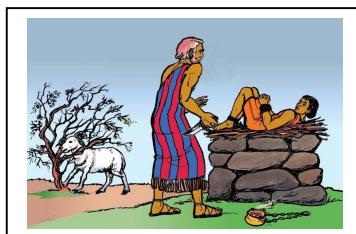
Adam la Awa (1 – 5)
gõn-võo 3 – 11

Anoe (6 – 10)
gõn-võo 11 – 18

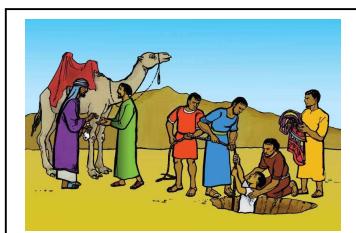
Abraham (11 – 20)
gõn-võo 18 – 36

A'izakl (21 – 28)
gõn-võo 37 – 51

Azakɔbl (28 – 36)
gõn-võo 51 – 62

Azosefū (37 – 50)
gõn-võo 63 – 86

L'alphabet utilisé dans cette publication est en accord avec l'alphabet agréé par la Commission Nationale des Langues Burkinabè.

Deuxième édition
Première impression
Quatrième trimestre 2009

© Les illustrations encadrées ont été utilisées avec permission de :
Language Recordings Inc. Australia

© Tous droits réservés
Wycliffe Bible Translators
P.O. Box 628200
Orlando, FL 32862-8200
USA

Envoyez vos questions et suggestions à
Awēnné la Awēnpɔka, Urs & Idda Niggli
B.P. 1784, Ouagadougou 01
Burkina Faso
Courriel: Urs-Idda_Niggli@sil.org

NA0609

P̄ilŋo gõŋč

Nawēnn̄e n nāam sela woo (1–2)

P̄ilŋo wakat̄, Nawēnn̄e nāam na saazuum la tēŋa. La sela sela daan ka boe tēŋa wā zuo, zē'a woo daan de la lika, la ko'om n daan libe tēŋa la wuu, la Nawēnn̄e Sla daan boe la ko'om zuo.

Tl Nawēnn̄e yetl: «Peelem nēeḡe», tl peelem nēeḡe. Tl a b̄l̄se tl peelem na ãn sōŋa. Tl a welge peelem na lika la, wi'ira peelem na tl wvnt̄eŋ̄a, dee wi'ira lika la tl yv'n̄j̄o. P̄s̄p̄cs̄l̄ daare n b̄la.

Tl Nawēnn̄e yetl: «Sagōŋč b̄ona welge ko'om na tl ba

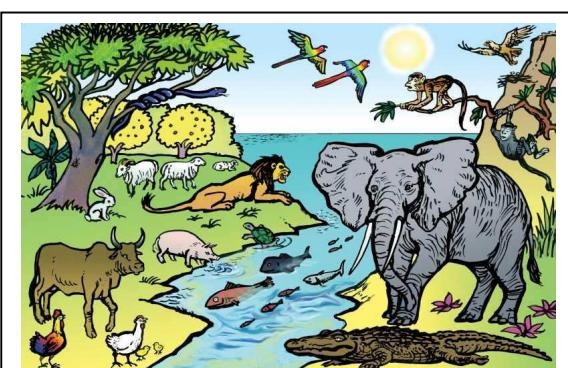
bɔna saazuum la tēja.» Tl la ēŋe b̄la. Tl a wi'ira sagōŋc la tl saazuum. Dabsa ayi daare n b̄la.

Tl Nawēnnē yetl: «Ko-s̄eba n boe tēja la, lagsē zē'a ayila dee tl zē'e-kε'εja bɔna.» Tl la ēŋe b̄la. Tl a wi'ira zē'e-kε'εja la yv'vr̄e tl tēja, dee wi'ira ko'om na n lagsē zē'a ayila la tl ko-kāt̄. Tl a b̄ls̄e tl la ān sōŋa.

Tl Nawēnnē yetl: «Mōor̄ la tuſl̄ yese tēja wā zuo wɔnna ba biε.» Tl la ēŋe b̄la. Tl a b̄ls̄e tl la ān sōŋa. Dabsa atā daare n b̄la.

Tl Nawēnnē yetl: «Bōn-s̄eba n bɔ'crl̄ peelem bɔna welge wvnt̄εεja la yv'vñj̄. La ba bɔna pa'ala dabsa, la wōrs̄l, la yvñma. La ba bɔna saazuum nēera peelem tēja.» B̄la tl a nāam wēntule la wōrga la wōrbie tl ba nēera peelem wvnt̄εεja la yv'vñj̄. Tl a b̄ls̄e tl la ān sōŋa. Dabsa anaasi daare n b̄la.

Tl Nawēnnē le yetl: «Bōn-vɔɔs̄l̄ bɔna ko'om pvam zo'e, dee tl bōn-ēgla bɔna ēgra.» Tl a nāam bōn-vɔɔs̄l̄ kāra, la p̄gs̄l̄ tl ba bɔna ko'om pvam, la bōn-ēgla buuri wuu. Tl

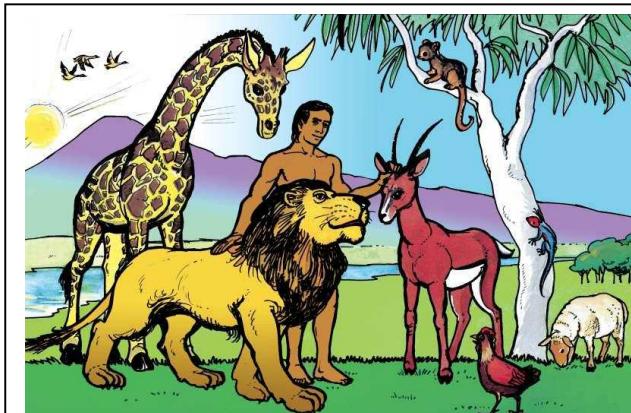
Nawēnnē b̄ls̄e tl la ān sōŋa. Tl a kā kā'a-sōma b̄ ba yetl: «Bōn-s̄eba n boe ko'om pvam na ylrḡe, dee tl bōn-ēgla mē ylrḡe bɔna tēja zuo.» Tl la ēŋe b̄la. Dabsa

anuu daare n bëla.

Tı Nawēnnę le yetü: «Yir-dūnsi, la we-dūnsi, la bōn-vuula, la bōn-yooro buuri wuu bɔna.» Tı bāma wuu sırlı

bɔna. Tı a
bile tı la ãn
sõja.

Tı Nawēnnę
yetü ēŋa wvn
nāam na
nērsaala, tı a
wōnna la
a mēŋa, botı
a sɔna zūma,

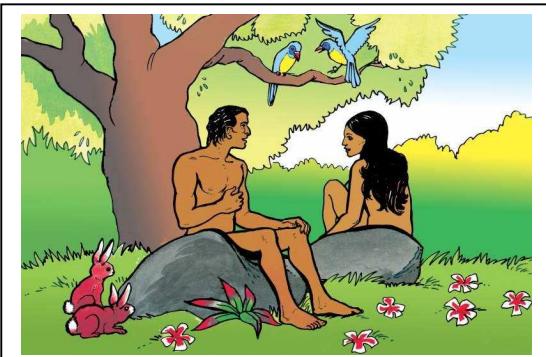
la bōn-ēgla, la dūnsi, la bōn-vuula, la bōn-yooro sëba
wuu n boe la.

Nawēnnę daan dıkę la tēntōnnę nāam bvraa, dee vo'ose a
vo'osvm ēŋe bvraa la yōa pvam, tı a vɔa. (A yv'vrę daan
de la Adam, a vōore de la a yese la tēntōnnę pvam.)

La Zuudāana Nawēnnę daan ēŋe la gaare yv'vrę n de Edən
bɔ Adam tı a bɔna mī. Bulga n daan boe gaare la pvam
bulla ko'om bvakra zē'a la. La tılsı buuri wuu n ãn sõja n
boe mī wɔnna. La vɔm tıla n daan boe gaare la tēŋasvka,
la tıla n daan boe mī n botı fv bāŋra be'em la sõja.

Tı Zuudāana Nawēnnę daan yele Adam yetü, a gu'ura
gaare la, dee koɔra ē. Dee kā'an ē yetü, a tā wvn di tılsı la
wuu biε mε. La tı-sëka n botı a bāŋra sõja la be'em na,
a da di tı-ēŋa biε, a sān di tı-ēŋa biε, a wvn ki mε.

La Zuudāana Nawēnnē daan yeti, Adam ayila mā'a n boe la, la ka ān sōŋja, ēŋja wvn ēŋje la sōŋra bɔ ē. La a daan taru la dūnsi buuri wuu wa'am a zē'am, tı a sı ba yv'vra. La dūnsi la wuu pvam, Adam ka yē sōŋra n masę la ē.

Bela tı Nawēnnē daan base tı Adam gīse, tı a fooge a sapir-kōbre nāam pɔka. Tı Adam daan gīse isge, tı Nawēnnē dıke pɔka la bɔ ē. La Adam n

daan yē pɔka la, tı a yeti: «Ehēe! Ena ān wv mam mēŋja la, a īyā taru la mam īyā sela woo. Ba wvn wi'ira ē tı pɔka.» Bela n soe tı bvraa wvn base a sɔ la a ma, dee bɔna la a pɔga, tı ba lebge ayila. La ba daan eeri la bɛɛla, dee ka zɔta yānnne.

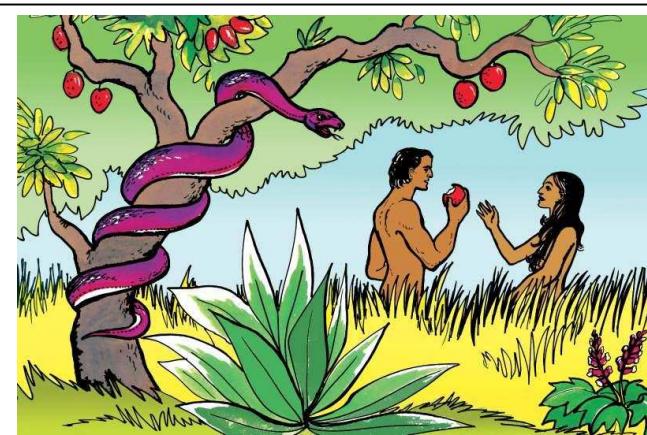
Zuudāana Nawēnnē daan nāam bvraa la pɔka la, tı ba wōna la a mēŋja, kā kā'a-sōma bɔ ba yeti: «Dɔgɛ ya yırgɛ pıre dūnia, dee sɔna ē».

Tı Nawēnnē bıse tı ēŋja n nāam sela woo la ba ān sōŋja. Dabsa ayoobi daare n bela.

La de la wāna tı Nawēnnē nāam saazuum la tēŋja la sela woo n boe ba pvam na. A dıke la dabsa ayoobi nāam ba wuu ba'asę, dee vo'ose dabsa ayopɔl daare.

Asütāana pā'asə nērsaalba tū ba tuuge la Nawēnnə (3)

Adam la a pōga la daan boe la gaare la pvam. La waafō n daan boe mī tara yēm-be'ero. Daare ayila tū waafō la daan soke pōka la yeti: «Nawēnnə sūrī yele mē tū ya da di tūsū wā n boe gaare wā pvam bie?» Tū pōka la lerge yeti: «Tōma tā wvn di gaare wā tūsū la wuu bie mē. La tū-sēka n boe gaare la tējasvka la, Nawēnnə yele tōma tū, tū da di a biire, la tū da kalūm ē, tū tū sān di a biire, tū wvn ki mē.» Tū waafō la yeti: «Ya sān di ē, ya kān ki. Nawēnnə mi mē tū ya sān di ē, ya wvn āna wv ēṇja la, ya wvn mina sēla n ān sōṇa mē, la sēla n de be'em. Bēla tū Nawēnnə ka bōora tū ya di tūla la bie.»

Tū pōka la
bīsē tū tūla la
bie ān sōṇa
mē tara
nīnpūlūm,
nara dia,
dee tāna
wvn bō
bāṇjre, tū a
go'oge ē di,

dee bō a sūra, tū a mē di. La ban di tūla la bie la, ba bāṇjē
mē tū bāma de la bēela, tū ba āasvū vōorō sēgle.

La zaanōore tū Nawēnnə wa'am wa εεra kaara gaare la
pvam, tū ba wōm a dāmne, svge tūsū pvam.

Tı Zuudāana Nawēnnę wi Adam yetı: «Fōn boe la bę?»
Tı Adam lerge yetı: «Mam wōm na fōn dāmnę tı dabeem
yōkę mam, tı mam svge, mam n de beele la īyā.»

Tı Nawēnnę soke ē yetı: «Āne n yele fōn tı fōn de la
beele? Fōn di tı-sęka tı mam yetı ya da di la bię me bı?»
Tı Adam lerge yetı: «Pōka la tı fōn bę mam na, ēn bę
mam tıla la biire, tı mam di.»

Tı Zuudāana Nawēnnę soke pōka la yetı: «Bēm tı fōn ēńę
bęla?» Tı pōka la lerge yetı: «Waafę la n pā'asę mam tı
mam di tıla la biire.»

Tı Zuudāana Nawēnnę yele waafę la yetı:

«Fōn ēńę bęla la, mam wvn kā la be'em bę fō.
Fōn mā'a n wvn vuura la fv pvvře sěnna, dee dita
těntōnno. Mam wvn base tı be'em n bɔna fōn na
pōka la těńjasvka, la a yuļja la fōn yuļja těńjasvka.
Fv wvn dōn a kānkā'are, tı a měrgę fv zuo.»

La Nawēnnę yele pōka la yetı:

«Mam wvn botı fv pvvře yōkře pvam la wvňę fv mę,
fv wvn nāmse mę dee dęge kōma. Fv wvn te'ege la
fv sıra, la ēńja n wvn sčna fō.»

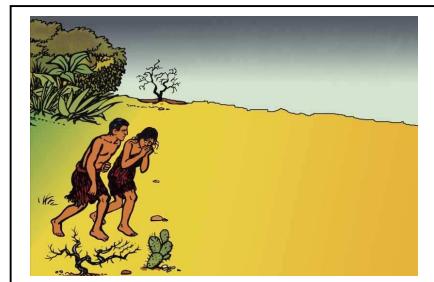
Dee yele Adam yetı:

«Fōn sake fv pōga n yele se'em, di tıla la biire tı mam
yetı fv da di la, mam kā la be'em bę těńja fōn īyā,
gō'osı la mōorč n wvn yese a pvam. Fv mōrgre n
wvn yese, dee tı fv yě dia fv va'am pvam di. Fv wvn

nāmsε me fv vɔm wuu p̄vam ka paagε wakat-sεka t̄l
fv wvn len lebe t̄entōnn̄ p̄vam. Mam d̄lkε la
t̄entōnn̄ nāam f̄, la fv wvn lebe la t̄entōnn̄ p̄vam.»

Adam s̄l a p̄oga la yv'vr̄e la Awa, a v̄oor̄e de la v̄om.
Se'ere n so la, Awa n wvn d̄ena n̄rsaalba la wuu ma.
Zuudāana Nawēnn̄e daan d̄lkε la dūnsi gānna ēñe futo yε
Adam la a p̄oga la, dee yet̄l: «N̄rsaala yāña mi sōña la
be'em mε, mam wvn gu ē mε t̄l a da paagε v̄om tla la b̄iε
di v̄oa wakatε wuu.»

B̄ela t̄l Zuudāana Nawēnn̄e
dige n̄rsaala Ed̄en gaare la
p̄vam, t̄l a yese ka k̄ora. La
ēn dige ba la, a bot̄l mal̄ka
dōma n wa gu'ura gaare la.

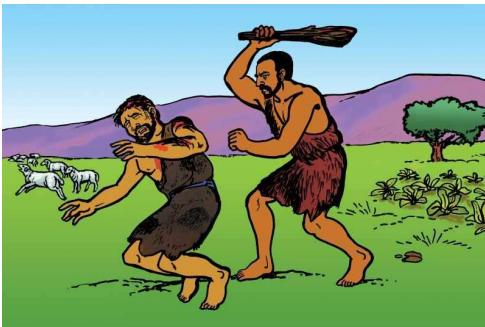
Akāl la Abεl̄ yelle (4)

Adam daan gā'ar̄e la a p̄oga Awa mε, t̄l a yōkε p̄vvre d̄gε
Akāl yet̄l, Nawēnn̄e n sōñe t̄l ēñe d̄gε budibla. B̄ela
poorvm, a len d̄gε la Akāl ylbga Abεl̄. Akāl daan de la
kaara, dee t̄l Abεl̄ d̄ena dūnsīina.

Wakatε aȳla t̄l Akāl tar̄l a bōn-k̄ɔla b̄iε ka b̄o Nawēnn̄e.
T̄l Abεl̄ m̄ yōkε a dūn-sεka n ãn sōñe la kāabε b̄o
Nawēnn̄e, t̄l Nawēnn̄e to'oge Abεl̄ b̄o'a la, dee ka to'oge
Akāl b̄o'a la.

T̄l Akāl sūure ȳiige, t̄l a zūñe a nēñe. T̄l Nawēnn̄e yele ē

yeti: «Bēm tū fōn ita sūnsōa zūŋe fv nēŋa? Fv sān bōora sōŋa, fv wvn tarl nū sū-yēlūm mē, la fv sān ka bōora sōŋa, be'em n boorl tū a sōna fō, la mōrgē tā'age ē.»

Bela poorvm tū Akāl yele a yibga Abel tū a wa'am tū ba sēŋe va'am. Tū ba yese sēŋe va'am, tū Akāl ka zebē la a yibga Abel kv ē.

Tū Nawēnnē soke Akāl yeti: «Fv yibga la boe la bē?»

Tū Akāl lerge yeti: «Mam ka mi. Mam n de m yibga la gu'ura būl?»

Tū Nawēnnē soke ē yeti: «Bēm tū fōn ēŋe bela? Fv yibga la zūm boe la tēŋa kaasra wi'ira mam. Lēelē wā, kā'a-be'o boe fv zuo: Fv sān kōora, fv kva la kān maala. La fv wvn εεra lalsra mē dūnia zuo.»

Tū Akāl yeti: «Mam nāmsgō la zo'oge gāŋe mē, mam kān tā'age. Fōn dige mam wā, nēra sān yē mam, a wvn kv mam mē.»

Tū Nawēnnē yele ē yeti: «Aye!, nēra sān kv fō, mam wvn sūbge ē mē.» La Nawēnnē daan dāalē ē mē, tū nēra sān yē ē, a da kv ē.

La Akāl daan sēŋe ka kē'era la Nōd tēŋa n boe Edēn dapoore bōba, zāage la Nawēnnē. La a daan di la pōga dōge buuri zo'e.

Adam buuri n doose se'em n wāna (5)

Adam daan tarl la yvyma kōbga la pitā. A daan le gā'are
la a pōga la mε, tū a dōge budibla n wōn na ē, tū a sū a
yv'vre tū Asetū. La a daan le dōge budimto la pugunto
pa'asε mε. Adam daan vča la yvyma kōbswεi la pitā dee
ki.

La Asetū mē daan di la pōga dōge budibla sū a yv'vre tū
A'enɔsi. Wakat-ēja tū nērba pɔse pν'vsra Nawēnnε. Asetū
daan dōge la budimto la pugunto pa'asε. A'enɔsi dayɔ-
kēema n de Akena, tū Akena dayɔ-kēema dεna
Amaleleyelī, tū Amaleleyelī dayɔ-kēema dεna Ayerεdū, tū
Ayerεdū dayɔ-kēema dεna A'enɔki, tū A'enɔki dayɔ-
kēema dεna Ametusala.

A'enɔki daan dolū la Nawēnnε sore, tū Nawēnnε daan
zēkε ē tarl sēŋε a yire.

Ametusala dayɔ-kēema n de Alemekū, tū Alemekū dayɔ-
kēema dεna Anoe. Anoe dayɔcsū n daan de Asem, la
Akam, la Azafe.

Anoe n maalε ōorŋɔ, la a yirdōma yelle n wāna (6)

Nērba daan yurge zo'e mε, tōnna tvvn-be'ero. Tū
Nawēnnε yetū, ban tōnnū tōon-be'ero la īyā, ba kān len
vča gāŋε yvyma kōbga la pisyi. La Nawēnnε daan ka le
tara sū-yēlga la ēja n nāam nērba la, ban tōnnū tōon-

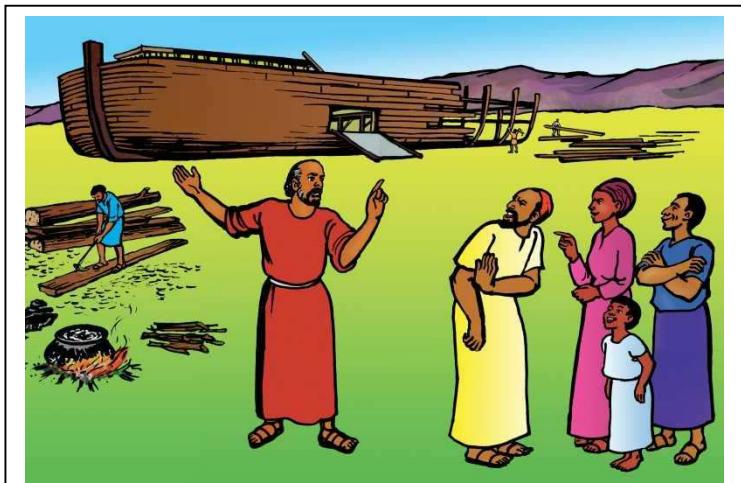
be'ero la ūyā. Tū a yetū, ēja wvn sā'am nērsaalba, la dūnsi, la sela woo dūnia zuo me.

La Anoe daan dolū la Nawēnnē sore, a daan de la yelmējre dāana, dee sakra Nawēnnē. Tū Nawēnnē yele ē yetū: «Maale ūorj-kātē, tū a woglvm dēna kāntlusi kōbstā, tū a yōlō dēna kāntlusi pinuu, dee tū a saazuum woko dēna kāntlusi pitā.

Maale ē tū a tara deo saazuum, la tējasvka la tēja. Maale ē dee base sawure n de kāntla ayila ūorj la saazuum bōba, dee ēnje kvlīja ūorj la sakvko.»

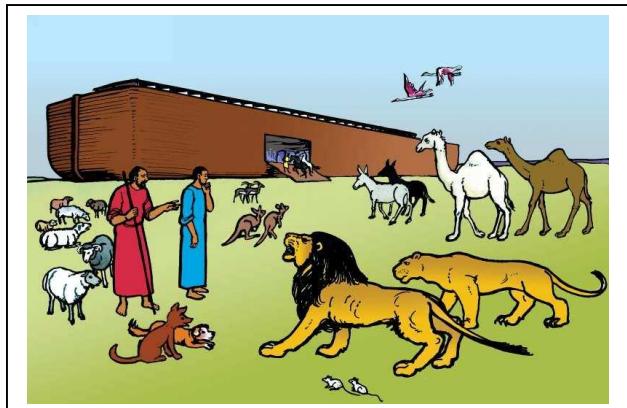
Tū Nawēnnē le yetū: «Mam wvn base tū sa-kātē n ni libe tēja wā, sā'am sela woo n vča a zuo la. La mam bīje m nōore me tū mam wvn base fōn, la fv pčga, la fv dayccsi la ba pčgba, tū ya kē ūorj la pvam. La fv base tū bōn-vccsi buuri wuu bōn-yā'aļa la bōn-dčč kē ūorj la pvam po pōse. La fv eege fōn dia, la bāma dia bīje tū ya dita.»

La Nawēnnē n bō Anoe nōore tū a ēnje se'em na, Anoe ēnje bēla wuu me.

Sā'aŋč sa-kātę (7–8)

Anoe n daan maale ōorjč la ba'asę la, tı Nawēnnę yele Anoe yeti: «Fōn la fv yire dōma wuu kē ōorjč la pvam. Se'ere n soe la, mam yē tı fōn de la yelmēńrę dāana zamāan-ěna wā pvam. Looge dūn-sōma la buuri wuu pvam bōn-yā'ası, la bōn-dccrc, bayopcır-pcı, dee loose dūn-sęba n ka ān sōňa la pvam bōn-dcc la bōn-yā'anja. La fv loose bōn-ēgla

la pvam bōn-yā'ası la bōn-dccrc bayopcır-pcı kē'esę ōorjč la pvam tı ba vča la fōn. Tı dabsa ayopcır pvam mam wvn base tı saa n ni dūnia zuo dabsa pinaası yv'njč la wvnteeńja, sā'am bōn-vccsı wuu dūnia zuo.»

La Anoe ēńja Nawēnnę n bč ē nōore tı a ēńja se'em na wuu mę.

Wakat-ēńja, tı Anoe daan tarı la yvvma kōbsyoobi. Yvvn-ēńja wōr-slıyi dabsa pia la ayopcır daare tı Anoe la a pčga, la a dayccsı Asem la Akam la Azafe, la bāma pčgba batā kē ōorjč la pvam, tı Nawēnnę page ōorjč la kvlųja.

Tı sa-kātę la yāńja wa'am ni dabsa pinaası, tı ko'om libe

tē̄ja wuu, tū ōorjō la puga ko'om na zuo. Ko'om na daan libe tē̄ja la tānsi la waa wuu mē zom paage kāntūsi pia la anuu.

La bōn-vccsī seba wuu n daan ka kē ōorjō la pvam na ki mē. Anoe la bōn-vccsī seba n boe ōorjō la pvam na mā'a n daan weege

v̄a. Ko'om na daan gā'are dūnia zuo la dabsa kōbga la pinuu.

La Nawēnnē daan tē̄ri Anoe la dūnsi, la bōn-ēgla la wuu n boe ōorjō la pvam yelle mē, basē tū kvsebgo wa'am dūnia zuo wa vuge tū ko'om na kēesē. La ōorjō la daan sē̄jē ka ze'ele la tē̄ja zuo, tū la yuuge, tū ko'om na bo'oge, tū tānsi yēta. Tū la ē̄jē dabsa pinaasi, tū Anoe yo'oge ōorjō la sawure yōke gōogō basē tū a yese, tū gōogō la yēsra dee lemna, se'ere n so la, ko'om na ken ka kēesē dūnia zuo.

Tū Anoe le basē tū nadawenne yese. La nadawenne na n yese la, a ka yē zē̄a zoole vo'ose, ko'om n ken pūrē dūnia zuo. Tū a lebe ōorjō la pvam, tū Anoe gu dabsa ayopci, le basē tū nadawenne na yese. La nadawenne na n yese la, a

lebe Anoe zē'a na zaanōore, la a tōsgē la tia vōogo gi a nōorvm. Bēla tū Anoe bāŋe tū ko'om na bo'oge mē. Tū Anoe le gu dabsa ayopci pa'asē, base tū nadawenne na le yese. La nadawenne na n yese la, a ka le lebe. Tū Anoe yo'oge ūorjō la sawure veese bīse yēja, yē tū ko'om na kēesrū mē. Wakat-ēja tū Anoe tarū la yvurma kōbsyoobi la ayila. Yvun-ēja wōr-siyi dabsa pisyi la ayopci daare tū ko'om na kēesē.

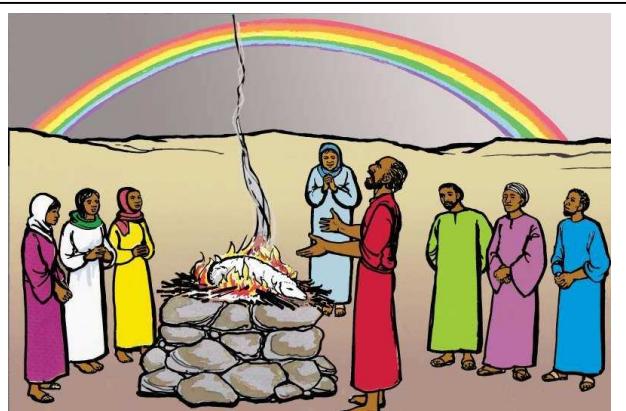
Tū Nawēnnē yele Anoe tū ēja la a yirdōma, la dūnsi la wuu yese, la ba dōge yūrgē pūre dūnia. Tū Anoe la a yirdōma, la bōn-vccsi la wuu yese. Tū Anoe mē bīnbīnne yōge dūn-sōma la buuri wuu pvam, la bōn-ēgla sōma la buuri wuu pvam ayila kāabē yō ba la bugum bō Nawēnnē. Tū Nawēnnē sūure ējē yēlūm, tū a yele a sūure pvam yeti: «Mam kān le kā be'em bō dūnia nērsaalba ūyā, se'ere n soe la, nērsaalba sūa tagsrū la be'em halū ba bōnbl'ūlūm wakate. Mam kān len sā'am bōn-vccsi wuu wv mam n ējē se'em wā. Dūnia n wvn yuuge se'em na, būrga la bōn-kōcla lagsgo, la cōrc la tvvlgō, la wntēēja la yv'njō kān kojē.»

Nawēnnē bījē nōore la Anoe (9:1-17)

Anoe n daan yese ūorjō la pvam na, tū Nawēnnē daan kā kā'a-sōma bō Anoe la a kōma la, yele ba yeti: «Dōge ya yūrgē pūre dūnia», dee yele ba yeti: «Dūn-sēba n boe dūnia pvam na wuu, la bōn-ēgla, la bōn-vuula, la bōn-

yooro wuu, la zūma buuri wuu n boe ko'om pvam wvn
 z̄ta ya mε, mam ēŋε ba la ya nu'usum. Bōn-sεba wuu n
 v̄a la de la yāma dia, wv mam n b̄ yāma bōn-sεba n
 yesr̄ tēŋa zuo wuu, zē-vōor̄, la sεba n wōnn̄ se'em na.
 La, da obe ya nēŋ̄ la a z̄lum, t̄l z̄lum na n de a v̄om. Bāŋε
 ya t̄l mam wvn soke ya z̄lum na yelle mε, s̄eka n yese
 nērsaala z̄lum, nērsaala mē n wvn yese a z̄lum. Se'ere
 n soe la, mam ēŋε nērsaala t̄l a wōna la mam mēŋ̄.»
 Nawēnn̄ yele Anoe la a dayɔ̄s̄i la yet̄: «Mam bīŋri la
 nōore la yāma, la ya ȳl̄s̄i, la bōn-v̄ɔ̄s̄i sεba n boe la
 yāma la: bōn-ēgla, la yir-dūnsi, la we-dūnsi sεba wuu n
 daan doose la yāma kē ūor̄ la pvam na, la sεba wuu n
 wvn wa v̄a la yāma dūnia zuo la, t̄l sa-kāt̄ kān len ni
 dūnia zuo sā'am bōn-v̄ɔ̄s̄i.»

La Nawēnn̄ ken yet̄: «Mam n bīŋe m nōore la yāma, la
 bōn-v̄ɔ̄s̄i sεba wuu n boe dūnia zuo la, dāalḡ n wāna:
 Mam ēŋε la gōmat̄-tāp̄ sawara pvam, ēŋ̄a n wvn dēna
 mam nōore la t̄l
 mam bīŋe la dūnia
 la dāalḡ. Gōmat̄-
 tāp̄ la sān yese
 sawara la pvam t̄l
 mam yē ē, mam
 wvn tēra t̄l mam n
 bīŋe m nōore la
 bōn-v̄ɔ̄s̄i la wuu n
 boe dūnia zuo la, boe la wakat̄ wuu.»

Anoe la a kɔma yelle (9:18–29)

Anoe dayccsi la n yese õorjɔ la pvam na yv'vra de la Asem, la Akam, la Azafe. Akam de la Akanaan sɔ. Anoe kɔma de la bāma batā. Bāma ylisi n wīrge pīre dūnia wā wuu. Anoe daan de la kaara, sele tūsi yv'vre n de 'viinye'. Daare ayila tū Anoe yū viinye dāam buge, tū a nēja kaana tū a gā a deem beele. Tū a bia Akam yē tū a gā la beele, tū a yese ka yele a kēendōma la.

Tū Asem la Azafe dīkε fugɔbga paglε ba bɔgrɔ zuo sēŋε abilim poore ka pile ba sɔ la n gā beele la. Ban daan sēŋε abilim poore la īyā, ba ka yē ba sɔ la yānnε. La dāam na n wa yese dee base ba sɔ Anoe tū a isge la, a bāŋε ylbga la n ēŋε ē se'em na mε. Tū a yeti: «Kā'a-be'o boe Akam dayva Akanaan zuo, ēŋa n wvn dēna a sɔbiisi la yamŋa.» Dee len yeti: «Zuudāana n de Asem Nawēnnε wvn yē pēka, dee tū Akanaan dēna Asem yamŋa. Nawēnnε wvn yalge Azafe so'olv̄m, la a wvn bɔna Asem deto pvam, dee tū Akanaan dēna a yamŋa.»

Anoe daan vɔa la yvvma kɔbswεi la pinuu dee ki.

Anoe ylisi n doose se'em n wāna (10)

Sā'aŋjɔ sa-kātε la poorv̄m, Anoe dayccsi Asem la Akam la Azafe daan dɔgε buuri zo'oge mε.

Azafe dayccsi daan de la Agomεri, Amagɔgi, Amadaι,

Ayavā, Atubal, Amesekl, la Atirasl. Bāma mē daan dōge buuri zo'oge mē. Bāma yūsl n bēla n wīrgē bōna ko-kātē nōorvm welse so'olv̄m woo pvam, tēja woo la a yet̄ga la a buuri.

Akam dayc̄sl de la Akusi, Amisriam, Aputi, la Akanaan. Bāma mē daan dōge buuri zo'oge mē.

Akusi dayva ayila yv'vr̄ n daan de Animr̄dl. A daan de la tō'osa, la a daan tarl la pānja zozo'e dūnia zuo. A p̄csd̄sl tēnsl de la Babel, Erekl, Akadl la Kalne n boe Sineyaarl so'olv̄m. Animr̄dl daan base tēn-bāma mē, dee sēn̄e Asiiri so'olv̄m. Eja n mē Ninivi, la tēnsl bas̄ba bilam.

Asem dayc̄sl de la A'elam̄, Asuuri, Arpasadl, Alu, la Aram̄. Bāma mē daan dōge buuri zo'oge mē.

Bāma wuu de la Anoe dayc̄sl la kōma, bāma n de dūnia nērba wuu yaabdōma.

Babeli detvgma mēa (11:1–9)

Nēr-sēba wuu n daan boe dūnia zuo la, daan t̄gr̄l la yet̄ga ayila. La ba daan isge sēn̄e la dapoore bōba ka yē tēja n boe Sineyaarl so'olv̄m pvam, kē'era bilam, yānja yele taaba yetl: «Base ya tl wē wara mē detvgma tl ba wōge kalna wēnn̄e.

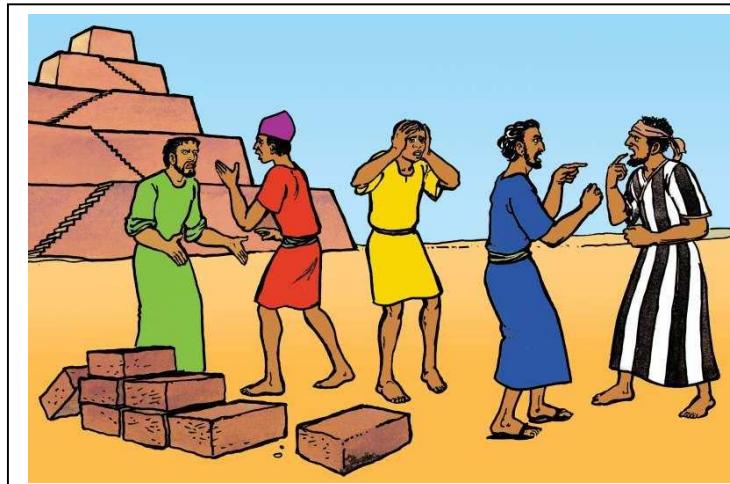
Bēla tl wvn lebge la nērba n tarl yv'vr̄, kān wīrgē εera dūnia zuo.»

Tı ba daan bɔna mī mēta, tı Zuudāana Nawēnnē sige tı a
bıse detvgma la tı nērsaalba mētı la.

La Nawēnnē yele mε tı: «Öhōo! Nērba la de la buuri ayıla,
dee tɔgra
yetɔga ayıla !

Ban ıtı se'em
wā, sela ka
boe n wvn gu
ba, tı ba kān
ēŋe ban boorı
tı ba ēŋe
bōn-sēka la.»

Bəla tı
Nawēnnē

bvrvm ba yetɔga la, tı ba ka le tā'age wōnna taaba
yetɔga, dee botı ba base detvgma la mēa dee wırgε
dūnia wuu zuo. Bəla tı ba wi'ira tēŋa la yv'vře tı Babelı (a
vōore de la bvrvm). Bilam tı Nawēnnē bvrvm nērba
yetɔga, tı ba yāŋa tɔgra yetɔga buuri to'o-to'ore, dee
wırgε dūnia wuu zuo.

Asem yılsı n doose se'em n wāna (11:10-26)

Sā'aŋč sa-kātε la poorvm yvvma ayı tı Asem daan dɔgε
Arpasadı. Wakat-ēŋa tı a tart la yvvma kɔbga. A daan le
dɔgε dayɔcsı baseba pa'asε mε. Arpasadı dayɔ-kēema n
de Asela, tı Asela dayɔ-kēema dεna A'ebeεrlı, tı A'ebeεrlı

dayɔ-kēema dəna Apeləgi, tı Apeləgi dayɔ-kēema dəna Arewu, tı Arewu dayɔ-kēema dəna Aserugi, tı Aserugi dayɔ-kēema dəna Anahɔr̄ı, tı Anahɔr̄ı dayɔ-kēema dəna Atera, tı Atera dayɔɔsi dəna Abram, la Anahɔr̄ı, la Aharanı.

Atera la a yirdōma yelle n wāna (11:27–32)

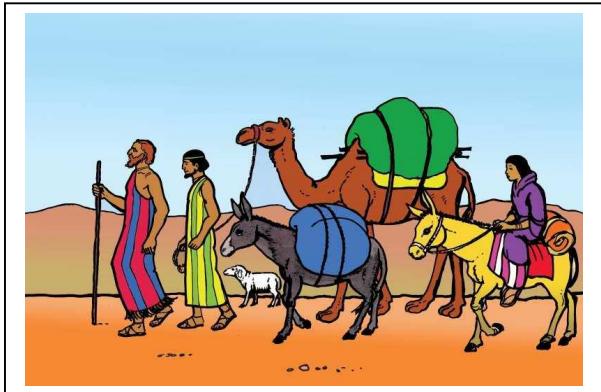
Atera daan tarı la dayɔɔsi batā tı ba yv'vra dəna Abram la Anahɔr̄ı la Aharanı. Anahɔr̄ı daan tarı la dayva yv'vre n de Alɔt̄ı. La Anahɔr̄ı daan ki mε. Tı Abram daan di pɔga tı a yv'vre dəna Asaaraı. Tı Abram sɔ Atera isge pe'ege a bia Abram la a pɔga Asaaraı, la a yl̄ıŋa Alɔt̄ı yese Uuri tēŋa n boe Mezopotami so'olvı wε'esa Kanaan. La ba daan paage la Haran kē'era bilam, tı Abram sɔ Atera ki.

Nawēnnę wi Abram bīŋe nōorę la ē (12:1–9)

La Nawēnnę daan wi Abram mε yetı: «Yese dee base fv tēŋa, la fv nērba, la fv sɔ yire la, dee sēŋe tēŋ-séka tı mam wvn pa'alę fv la. Mam wvn botı fv buuri zo'e. Mam wvn ēŋe fv yel-sōnnę botı fv yv'vre dəna yv'v-kāt̄e. La wvn doose la fōn tı nērba yē yel-sōnnę. Nēr-séba n ıtlı fv yel-sōnnę, mam mē wvn ēŋe ba yel-sōnnę. La nēr-séba n ıtlı fv be'em, mam wvn ēŋe ba be'em. Fōn ūyā tı mam wvn ēŋe dūnia nērba buuri wuu yel-sōnnę.»

La Nawēnnē n daan tōge bō Abram ba'asē la, a daan sēñē wv Nawēnnē n yele ē se'em na.

Abram daan tarū
la a pōga Asaaraī,
la a yibga dayva
Albū, la ēn tarū
sela wuu yese
Haran sēñē
Kanaan tēñam.
Abram n daan
paage Kanaan
tēña pvam na, a daan kē'erū la tēña ayila yv'vre n de
Sisēm.

Bilam tū Zuudāana puke a mēña pa'alē Abram yele ē yetū: «Mam wvn bō fv yilisi tēñ-ēna.» Tū Abram mē kāabgō bīnbīnne bō Zuudāana zē'e-sēka tū a puke a mēña la. Dee yese bilam paage tēn-sēka n de tānsi bōna Betel dapoore bōba la. Dikē fuugo tī a deo Betel la Ayi tēñasvka. La a le mē la kāabgō bīnbīnne bilam bō Nawēnnē, dee pv'vsra Nawēnnē wi'ira ē tū Zuudāana.

Abram sēñē la Ezipti tēña dee leme (12:10–13:5)

Yvvnē ayila tū kōm boe, tū Abram wε'esa Ezipti, yāñja daan yele a pōga Asaaraī yetū: «Mam mi mē tū fōn ān sōñja wā, Ezipti dōma sān yē fō, ba wvn yele mē tū fv de la mam pōga. Ba wvn kv mam mē dee to'oge fōn. Mam sosrū fv

me tū fv yele ba yetū, fōn de la mam tā, tū ba ēñē mam sōñja fōn īyā, tū m pōse.»

La Abram n paage Ezipti tēñam na, tēñja la nērba yē tū a pōga la ān sōñja me. La naba la nērba mē yē tū Asaaraū ān sōñja me, tū ba pe'ege ē sēñē naba yire ka bō naba Afaarō. La Asaaraū īyā, naba Afaarō ēñē Abram sōñja me, bō ē piisi, la bvvsī, la niigi, la yam-bvraasi, la yam-pōgsī, la bōnsī, la yvgma.

La Nawēnnē botū bā-be'o n yōgē naba Afaarō la a yire nērba waa wuu Abram pōga Asaaraū īyā. Tū naba la wi Abram soke ē yetū: «Bēm tū fōn ēñē mam wāna? Bēm īyā tū fōn ka yele mam tū a de la fōn pōga? Dee yele mam tū a de la fōn tā. Tū mam ka bāñē dee di ē? Lēelē wā, fv pōga n wāna, to'oge ē fōrgē.»

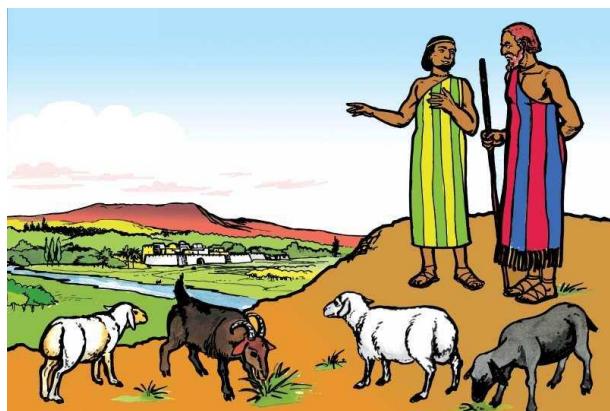
Lan ēñē bēla la, Abram yese Ezipti me la a nērba la wuu, la ēn so sēla wuu, lebe kule Betēl ka pv'vsra Nawēnnē. A yibga bia Alōtū daan doose ē me, la a mē daan tarū dūnsi me.

Abram la Alōtū welge taaba (13:6-18)

Abram la Alōtū daan tarū la bōntarsōm zo'e, nērba la dūnsi, tū zē'a daan ka bōna wvn seke bāma bayi. Tū Abram dūnsīma, la Alōtū dūnsīma zēbra la taaba. Tū Abram yele Alōtū yetū: «La ka masē tū zēbre bōna tōma tēñasvka, la tōma dūnsīma la tēñasvka, tōma de la sōbiisi. Tēñja wuu n wāna n boe fv nēñam, welge fv mēñja

la mam. Fv sān wē'esa gōbga, mam wvn sēŋe la zvō. La fv sān wē'esa zvō, mam wvn sēŋe la gōbga». La Alōtū gorge bīse la Zurdē zē'e-sōŋc la, bilam ko'om n boe mī

zōta sōŋa
sōŋa. Tū a
looge Zurdē
zē'e-sōŋc la
wuu, isge
sēŋe tēŋa la
dapoore bōba
ka zī'ire. La
ēŋe la bēla tū
ba welge

taaba. Tū Abram kē'era Kanaan tēŋam, dee tū Alōtū kē'era Sodom zē'e-sōŋc la p̄vam. La Sodom tēŋa nērba la daan de la tōon-be'ero dōma.

La Alōtū n welge la Abram la, Nawēnnē yele Abram mē yetū: «Zē'e-sēka tū fv boe wā, gorge bīse fv gōbga la fv zvō, la nēŋam, la poorvum. Tēŋa wā wuu tū fv yē wā, mam wvn dīkē ē bō la fōn la fv yūsū tū fv sōna ē wakatē wuu. La mam wvn botū fv yūsū la zo'e mē wv tēntōnbī'isgo la, tū nēra kān tā'age ba kāale. Isge kaage tēŋa la woko la a yōlīŋc wuu bīse, se'ere n so la, mam yetū m dīkē ē bō la fōn.»

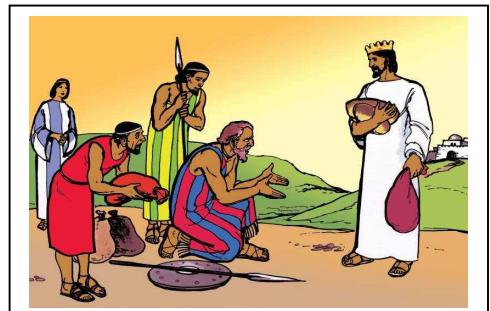
Bēla tū Abram pilge a fu-detō la sēŋe ka kē'era Mamre n lēm la Ebrōn, mē kāabgō bīnbīnne bilam bō Nawēnnē.

Abram zεbe fāagε a ylbga bia Alčtū (14:1–16)

Wakat-ěŋa na'adōma banaasi n isge zεbra la tēnsi banuu na'adōma, Sodom la Gomčorū, la tēnsi n lém bilam. La ba daan zεbe yāŋε Sodom naba la a poorvum dōma mε, kv nērba zozo'e, dee tū baseba zoe zom tānsi zuto. La na'adōma banaasi la n yāŋε Sodom la Gomčorū la, ba vaage ba lōgrū la ba dia wuu mε, dee po yōkε Abram ylbga bia Alčtū n daan boe Sodom na, la a lōgrū wuu taru fōrgε. Tū seba n daan pōse la nēra ayula zoe sēŋε ka yele Abram tū tēnsi baseba n zεbe la Sodom yāŋε ba, dee yōkε a ylbga bia Alčtū. La Abram n daan wōm tū ba yōkε a ylbga bia Alčtū la, tū a isge pe'ege a nērba, la a tōntōn-sεba wuu n dōgε a yire la, tū ba babsε bε'εba la ka paage ba Dan tēŋam, zεbe la bε'εba la yāŋε ba, dige ba halu ka paage Hoba n boe Damaasi zvč bɔba. To'ose lōgrū la wuu, la a ylbga bia Alčtū la nērba la wuu.

Amelkisedek kā kā'a-sōma bɔ Abram (14:17–24)

Abram n daan ze'ele zεbre la lēmna la, tū Sodom tēŋa naba daan tv'vse ē. Tū Salēm naba Amelkisedek daan taru borboru la dāam wa'am Abram zē'am. Amelkisedek de la Nawēnnē n gānni wuu

kāabgo kēema. A daan kā la kā'a-sōma bō Abram yeti: «Nawēnnē n gānni wuu, dee nāam saazuo la tēja wvn ēŋe fv yel-sōnnē. Pēge Nawēnnē n gānni wuu, ēŋa n ēŋe fv bē'eba la fv nu'usum na īyā.» La Abram daan dūke ēn to'oge lōg-sēba wuu la, pvl la zē'esl pia, dūke ayila bō Amelkisedekl.

La Sodom naba la yele Abram mē yeti: «Bō mam nērba la, dee tara lōgrō la.» Tū Abram lerge Sodom naba la yeti: «Mam zēkrl m nu'o la Zuudāana Nawēnnē n gānni wuu dee nāam saazuo la tēja la nējam, tū mam kān looge yāma sela sela, sān dagna bōn-sēba tū kōma la di la, la būraasl batā wā, Anēerl la A'eskōl la Amamre n doose mam zēbe la n wvn loose ba pvrē. Mam ka boorl fv sela sela tū fv da wa yeti fōn botū Abram lebge bōntarsa.»

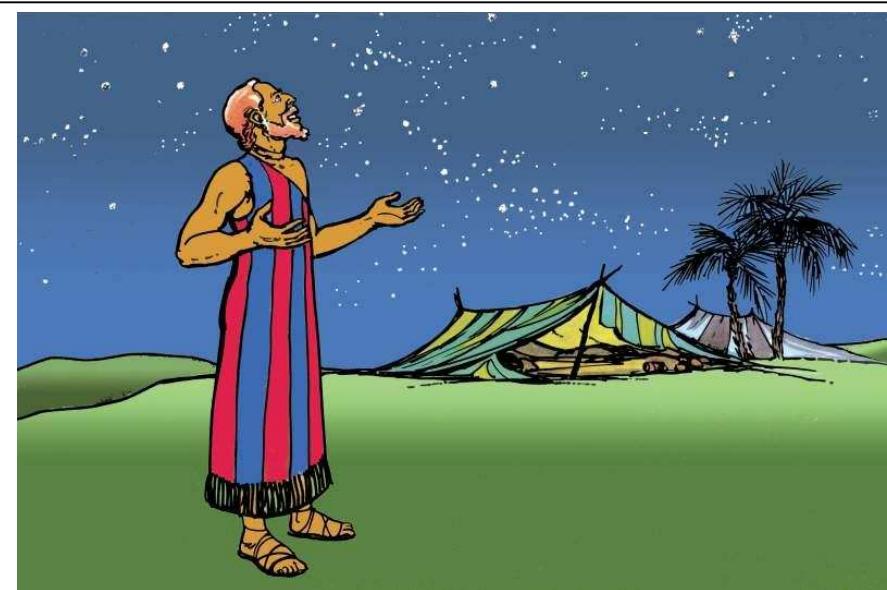
Nawēnnē le bīŋe a nōore la Abram la a yūsl (15)

Yel-bāna poorvm, daare ayila tū Zuudāana Nawēnnē daan yele Abram wv zāasŋjō p̄vam na yeti: «Abram, da zoe dabeem, tū mam n de fv gu'ura, la fv yōrcō wvn zo'e mē pāl.» Tū Abram lerge yeti: «Mam Zuudāana Nawēnnē, la de la bēm sela tū fōn wvn bō mam? Dee tū mam ka tara bia, la de la Damaasl nēra A'eliezēerl n wvn yōrgē sōna mam yire la.»

Tū Nawēnnē yele Abram yeti: «Dagi ēŋa n wvn yōrgē sōna fv yire la. Fv wvn dōge la bia tū a yōrgē sōna fv yire la.»

Tū Nawēnnē yāŋa tarū Abram yese yēŋa yele ē yeti:

«Gorge b̄se saazuum, fv sān tāna wvn kāale wōrbie wā,
kāalē ba. Bāma n zo'e se'em wā, fv yūsi wvn zo'e la

b̄la.» La Abram b̄c Nawēnnē s̄ra m̄e, t̄l Nawēnnē yet̄l, a de la nēra n mas̄. Dee yele ē yet̄l: «Mam de la Zuudāana Nawēnnē, mam n yese fv Uuri n boe Babilōn t̄l m b̄c f̄ tēn-s̄eka t̄l fv boe mī wā t̄l fv s̄ona.» T̄l Abram soke yet̄l: «Zuudāana Nawēnnē, la wvn ēñ̄s̄ la wāne t̄l mam bāñ̄s̄ t̄l mam n wvn s̄ona ē?»

T̄l Nawēnnē lerge ē yet̄l: «Yōkē yv̄vma atā nasa'ar̄s̄, la yv̄vma atā b̄va, la yv̄vma atā pedibga pa'as̄ la dawenne, la nadawenne, tar̄l wa b̄c mam.»

La Abram loose dūn-bāma wuu m̄e kv̄ w̄eḡs̄ ba p̄vs̄vḡs̄vm, b̄ñ̄s̄. La a ka w̄eḡs̄ bōn-ēgla la. T̄l zōa wa'am t̄l ba di nēnnō na, t̄l Abram dige ba. La wēnnē n daan boe

mī tū a lui, tū gēem yōkē Abram, tū dabeem ba tara ē. Tū Nawēnnē yele ē yetū: «Fv wvn kvrgē mē ki la sūmā'asim, la fv yūsū wvn sēñē ka zī'ire la tēñā ayūla pvam n dagū ba tēñā, lebge yamsū bilam, tū ba nāmse ba yvvma kōbs-naasi. La mam wvn subge tēñ-sēka dōma n wvn kē'esē ba yamnē pvam na mē. La fv yūsū la wvn ze'ele bilam tarū bōntarsōm zozo'e yese.» La wēnnē n lu la, la lebge la lika. Haya! tū bugum dita, tū bug-zūlsū isgra nēnnō na tēñasvka. Da-ēñā tū Nawēnnē bīñē a nōorē la Abram yetū: «Mam wvn bō fv yūsū la so'olvū ēna wuu, halū lan ze'ele Ezipti kvlga la, tarū ka paage Efratū n de kvl-kātē la.»

A'ismaelī dōka yelle (16)

Abram daan kē Kanaan tēñā la yvvma pia, la ēñā la a pōga Asaaraū daan ka tarū bia. La Asaaraū daan tarū la yamnā n de Ezipti pōyva, tū a yv'vrē dēna Agaari. Tū Asaaraū yele a sūra Abram yetū: «Nawēnnē base tū mam dēna la kōndōgrē. Bēla gā'arē la mam yampōka la, tū tā tū ēñā wvn dōge bia bō ma.»

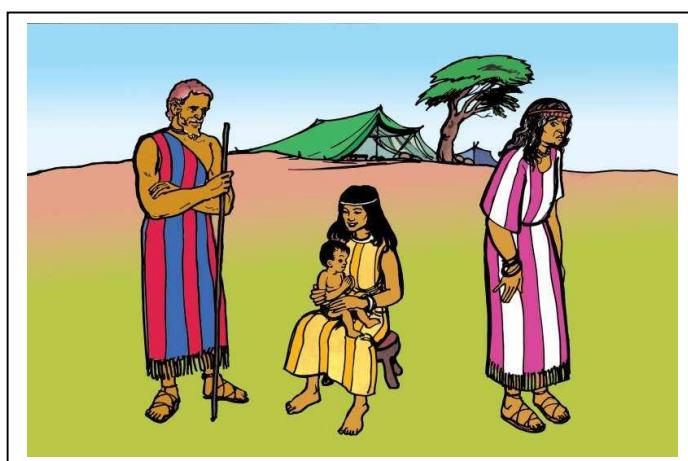
Tū Abram sake Asaaraū yetōga la, gā'arē la Agaari, tū a yōkē pvvre. La yamnā la n wa bāñē tū ēñā tarū pvvre la, a ka le nānna a zuudāana Asaaraū. Tū Asaaraū yele Abram yetū: «Agaari n ka le nānna mam na yelle boe la fōn zuo!» Tū Abram lerge Asaaraū yetū: «A de la fv yamnā, a

boe la fv nu'usum, ēŋe ē fōn boorl se'em.» Bela tū Asaaraū nāmse Agaaru halū tū a zoe fōrgē dee base ē. Agaaru n daan zoe fōrgē la, a sēŋe ka bōna la kulgā nōorvm, tū Zuudāana maleka soke ē yetū: «Asaaraū yamŋa, fōn yese la bē, la fōn we la bē?» Tū a lerge yetū: «Mam zotū tū m fōrgē dee base la m zuudāana Asaaraū.»

Tū maleka la yetū: «Lebe fv zuudāan-pōka la zē'am ka sike fv mēŋa sake ē. Fv wvn dōge la budibla sū a yv'vrē tū A'ismaelū, se'ere n so la, Zuudāana wōm fv kaasga fv nāmsgō la pvam mē. Fv bia la wvn ãna wv we-bōŋa la, a wvn zēbē la nērba wuu mē, la nērba la wuu wvn zēbē la ē mē. La a wvn kē'era la a sōbiisi la wuu nēŋam bōba.» La Nawēnnē wvn base tū fv yūsū zo'oge halū pāl, tū nērba kān tā'age ba kāalē ba'ase.»

Bela tū Agaaru yetū: «Mam yē Nawēnnē, ēŋa n bīsrū mam yelle.» La Agaaru daan lebe Asaaraū zē'am mē. La a dōge

la budibla, tū Abram sū a yv'vrē tū A'ismaelū (a vōore de la Nawēnnē wōm mē). Wakat-sēka tū Agaaru dōge ē na,

Abram tarı la yvyma pinii la ayoobi.

Abram yv'vrę teere la wāaga yelle (17)

Abram n wa paage yvyma piswei la awei la, tı Zuudāana yele ē yeti: «Mam de la Nawēnnę n gānnı wuu. Döla mam na pveelem. Mam wvn bīje la m nōore mam la fōn tējasvka, la mam wvn botı fv yısı zo'oge halı pāl.»

La Nawēnnę n yele Abram bęla la, Abram lu mē dıke a nēja vōgle tēja, tı Nawēnnę tɔge la ē yeti: «Bōn-sęba tı mam bījri nōore mam la fōn tējasvka n wāna: Mam wvn botı fv lebge la buuri pāl sɔ. Ba kān len wi'ira fv tı Abram, fv yv'vrę wvn dęna la Abraham (a vōorę de la buuri zozo'e sɔ). Mam wvn botı fv dɔge nērba zo'e pāl, la fv buuri p̄vam na-kegro wvn bɔna mī. Mam n bīje m nōore mam la fōn la fv yısı tējasvka la wvn bɔna mē wakatę n ka ba'asrı, la mam wvn bɔ fōn la fv yısı Kanaan, tēj-sęka tı fv de sāana a p̄vam na, tı ya sɔna wakatę wuu. La mam wvn dęna ba Nawēnnę.»

Nawēnnę le yele Abraham yeti: «Fōn la fv yısı la wvn sakra mam nōore la tı mam bīje la wakatę wuu. Mam nōore n wāna tı mam bīje tı ya sake: Wā ya ya bvraası la wuu tı la dęna dāalgɔ n pa'alı nōor-bījre sęka n boe mam la yāma tējasvka la. La ya budimto sān paage dabsa anii, ya wā ba. Ita ya bōn-ēna zamāana wuu, fōn, la fv daycsı, la fv yamsı wuu.

Mam nōore la tū mam bīje la, wvn bōna la ya ūisi p̄vam dēna nōor-bījre n ka ba'asrl. La bvraaga sān ka wā, ya yesē ē buuri p̄vam kv, tū a sā'am mam nōor-bījre m̄e.» La Nawēnnē le yele Abraham yetl: «Da len wi'ira fv p̄oga Asaara! yv'vre tū Asaara!, a yv'vre yāja de la Asaara.

Mam wvn ējē ē yel-sōnnē, botl a dōge budibla bō fō.

Mam wvn botl a lebge la buuri to'o-to'ore ma.»

Nawēnnē n yele bēla la, tū Abraham la' a sūure p̄vam yetl: <Bvraa n tarl yvvma kōbga tā wvn dōge bia? Būl Asaara n tarl yvvma piswei wā n tā wvn dōge bia?> Dee yele Nawēnnē yetl: «Mam boorl tū fv ējē fōn yele se'em na bō la A'ismael.» Tū Nawēnnē lerge yetl: «Aye!, fv p̄oga Asaara wvn dōge la budibla bō fō, tū fv sū a yv'vre tū A'izakl. Mam bīje nōore la ējā, la de la nōor-bījre n ka ba'asrl ējā la a yūlsī ūyā. La sān dēna A'ismael yelle, mam wōm fv sosgo la. Mam wvn ējē ē yel-sōnnē, botl a dōge kōma zo'e, lebge buuri pāl sō. La sān dēna mam bīje nōore la, de la fv dayva A'izakl tū Asaara wvn dōge zūlsā wakate ēna la ūyā.»

Nawēnnē n tōge bēla ba'asē la, a fōrge m̄e dee base Abraham. La da-ējā mējā tū Abraham la a dayva A'ismael, la bvra-sēba wuu n boe a yire la wā.

Nawēnnē le tōge A'izakl dōka yelle (18:1-15)

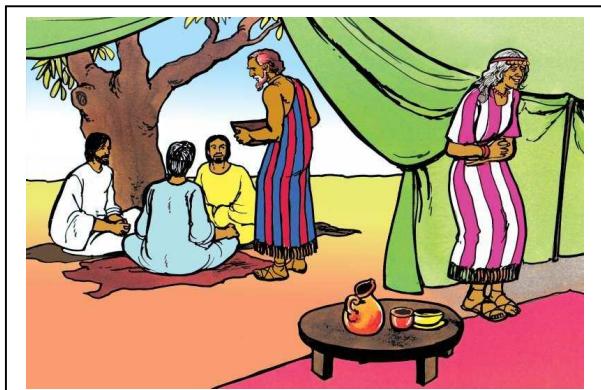
Abraham n daan boe Mamre la, tū Nawēnnē daan puke a mējā pa'alē ē. Abraham daan zī la a yire zanōrv̄m yē tū

bvraasi batā paam, tū a tv'vse pv'vse ba. Dee sose ba yetū, ba paage ēja yire tūa mā'asim vo'ose, dee tū a bō ba ko'om la dia, tū ba di dee tole.

Tū nērba la sake. Tū Abraham ējē tōtō kē deem ka yele a pōga Asaara yetū: «Dvgē dia kalam.» Dee zoe a mēnja sēnjē ka yōke lūlla bō a yamja tū a kv, tū ba dvge dia. La ban dvge dia la ba'asē, tū bvraasi batā la dita la, ba soke Abraham mē yetū: «Fv pōga Asaara boe la bē?» Tū a lerge ba yetū: «A boe la deem.» La bvraasi batā la ayila de la

Nawēnnē, yele
Abraham yetū:
«Zūsā wāna mā'a
fv pōga Asaara
tarū la dayva.» Tū
Asaara bōna deem
dee wōm yetoga
la, la'ara dee
tē'esē tū ēja la a
sūra la kvrgē mē, kān le tā'age dōgē bia.

Tū Nawēnnē soke Abraham yetū: «Bēm ūyā tū Asaara
la'ara? Sela boe mē tū Nawēnnē ka tāna ūta bū? Zūsā wāna
mā'a, Asaara tarū la dayva.» Tū Asaara daan Zoe dabeem
yetū: «Mam ka la'.» Tū a yetū: «Fv la' mē.»

Sodom la Gomorrū yelle (18:16–19:38)

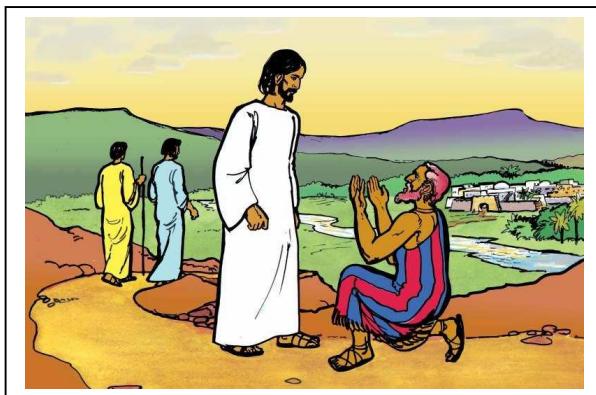
Bela poorvm tū bvraasi batā la yese wē'esa Sodom. Tū

Abraham tarū ba ka base sore. Tū Nawēnnē yele Abraham yetū: «Mam kān svge fō mam n yetū m ēñē se'em na: Sodom la Gomorrā dōma tōon-be'ero la zo'e mē, mam we'esū tū m būse la ba tōon-be'ero la yelle.» Tū bvraasū bayi la daan welge wē'esa Sodom, dee tū Nawēnnē weege Abraham zē'am.

Tū Abraham soke ē yetū: «Fōn wvn sā'am tōon-be'ero dōma, la nēr-sōma la wuu mē bū? La nērba pinuu sān bōna tēja la pvam ka tōm tvvn-be'ero, fōn kān base tēja la bāma īyā?» Tū Nawēnnē yetū: «Nēr-sōma pinuu sān bōna Sodom, mam kān sā'am tēja la.»

Tū Abraham sose nēr-pinaasū la anuu, la nēr-pinaasū, la nēr-pitā yelle. Tū Nawēnnē sake. Tū Abraham le sose nēr-pisyi yelle. Tū Nawēnnē sake.

Tū Abraham yele Nawēnnē yetū: «Da kān ēñē sūnsūa tū m

tōge bvyūla mā'a, nērba n ka tōnnū tōon-be'ero pia sān bōna mī, fōn wvn sā'am tēja la mē?» Tū Nawēnnē lerge ē yetū: «Ayei, nērba pia sān bōna tēja la pvam

n ka tōnnū be'em, mam kān sā'am tēja la.»

Ban tōge ba'ase la, Nawēnnē fōrgē mē, dee tū Abraham lebe kule.

Bvraaslı bayi la n daan sēñe Sodom la de la maləkadōma. Ba daan paagę Sodom la zaanōrę. Tı Alčtu yē ba, paagę pñ'vse ba, dee sose ba yeti: «Mam sosrl ya mε, paagę ya mam yire tı m bɔ ya ko'om la dia, tı ya di, dee gā'are tı beere wiige tı ya tole.»

Tı maləkadōma la sake, tı ba ēñe dia tı ba di. La ba daan nān ken ka gā'are, tı Sodom bvraaslı wa'am wa soke Alčtu yeti: «Bvraaslı la bęe? Basę tı ba yese tı tı gā'are la ba.»

Tı Alčtu yv zanōrę dee yeti: «Da kān ēñe ya bvraaslı wā tvvn-be'o ēna. Basę ya tı mam tarı pugunto bayi n nān ka elle, mam wvn tarı bāma wa'am wvn bɔ ya, tı ya ēñe ya n boorı se'em.» Tı Sodom bvraaslı la yeti: «Fōn de sāana wā bɔɔra tı fv pa'alę tōma fōn mi se'em! Tōma wvn ēñe fv be'em n gānnı bęla.»

Tı maləkadōma la ve'ege Alčtu kē'esę deem page zanōrę, dee botı Sodom bvraaslı la fɔ. Tı maləkadōma la yelle Alčtu yeti: «Nērba la tōnnı la tōon-be'ero zozo'e, bęla ūyā tı Nawēnnę tōm tōma tı tı sā'am tēňa wā. Tarı fv nērba la wuu, yese dee basę tēn-ēna. Tı Nawēnnę yeti a sā'am ē mε, nērba la tōon-be'ero la n zo'e la ūyā.»

Tı Alčtu yese yele a dęendōma la tı ba fōrgę, tı ba zagsę. Tı maləkadōma la pērgę Alčtu bulika yñ'vñjɔ yñ'vñjɔ tı a yese tēňa la pvam, tı Alčtu sīna dee yuura. Tı maləkadōma la ve'ege Alčtu la a pɔga, la a pɔycɔsı la yese tēňa la pvam, yele ba yeti: «Sēñe ya tōtɔ fōrgę, da gelge ya bıse poorvm. Zöe ya sēñe tēn-sęba n boe tānsvm na, sān dagna bęla ya wvn ki mε.»

Tı Al̄tı yeti: «M zuudāana, mam kān tā'age zoe paage bilam dee tı tē̄ja la sā'am. Base tı sē̄je tē̄n-pıka la n l̄em na.» Tı mal̄kadōma la yeti: «Yi sē̄je ya tōtō.» Wēntule daan dooge m̄e, dee tı Al̄tı paage tē̄ja la.

Wakat-ē̄ja tı Nawēnné daan base tı bugum niira wv saaga la, Sodom la Gomorrı tē̄ja pvam sā'am ba. La Al̄tı p̄oga daan gelge bıse la poorvm, lebge ya-kugre.

Wakat-ē̄ja tı Abraham yese tı a bıse Sodom la Gomorrı tē̄ja b̄oba yē bugu-zū'usi mā'a. La Nawēnné to'oge Abraham sosgo la m̄e, botı Al̄tı pōse.

Al̄tı n daan paage Svar tē̄jam na, a daan Zoe la dabeem ka kē bilam, dee tı ē̄ja la a p̄oyccı bayı la sē̄je ka kē'era tānsı zuo.

Tı a p̄oyc-kēema la yele a yıbga la yeti: «Bvraasi ka bo kalam tı tı wvn elle, base tı b̄ı tı s̄ı wā dāam tı a yū, la wvn ē̄je se'em tı tı tā'age gā'are la ē. B̄ela tı s̄ı wā wvn yē yılsı.» P̄oyc-kēema la, la a yıbga la ē̄je la b̄ela gā'are la ba s̄ı la dabsa ayi, tı a ka bāñę. Tı p̄oyc-kēema la d̄oge budibla sı a yv'vre tı Amvab. Tı yıbga la mē d̄oge budibla sı a yv'vre tı Aben-amō. Mvab la Amō nērba n p̄'ilum se'em n b̄ela.

Abraham la Abimel̄ekı yelle (20)

Daare ayıla Abraham daan base Mamre tē̄ja m̄e, dee sē̄je

Geraar tēja. La ēn daan paage tēja la pvam na, a daan zotū la tēja la nērba, tū a yetū Asaara de la ēja tā. Tū tēja la naba tarū Asaara kule a yire. Tēja la naba yv'vrē de la Abimelēkū.

Tū Abimelēkū zāasvūm yv'njō tū Nawēnnē yele ē yetū: «Fv wvn ki mē, bēm ūyā, pōka wā tū fv di wā de la nēra pōga.» La Abimelēkū daan ka gā'are la Asaara. A daan yele Nawēnnē yetū: «Zuudāana, mam la m nērba tarū bvvrc mē, fōn wvn sā'am tōma mē bū? Abraham yele mam tū a de la ēja tā, tū Asaara mē yele mam tū Abraham de la ēja tā.»

Tū Nawēnnē lerge Abimelēkū yetū: «Mam bājē bēla, la mam gu fv mē tū fv da ējē be'em. Dīkē ē lebse bō Abraham. A de la mam nōtō'csa, a wvn pv'vsē bō fō, tū fv da ki.»

Tū Abimelēkū isge bulika yv'njō yv'njō yele a nērba bōn-sēka n ējē la, tū dabeem kē ba. Tū Abimelēkū wi Abraham soke ē yetū: «Bēm tū tōma ka tuu fo, dee tū fv botū tōma ējē be'em ēna wā?» Tū Abraham lerge ē yetū: «Mam tē'esē mē tū tēja wā dōma ka zotū Nawēnnē dabeem, ba wvn kv mam mē m pōga la ūyā. Le pa'asē a sūrū de la mam tā, tōma de la sō aylā, dee tū tōma madōma dēna yēma yēma, bēla n soe tū mam di ē.»

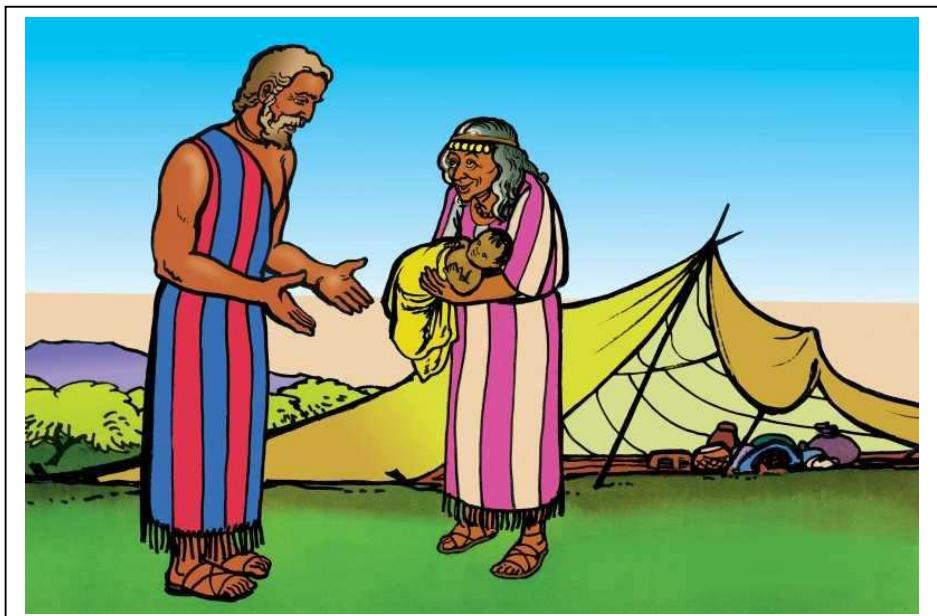
Tū Abimelēkū dīkē Asaara lebse bō Abraham. Dee daan bō ē yamsū la dūnsi, dee yele ē yetū: «Bīsē, mam so'olvūm n wāna, fōn boorū zē'e-sēka, fv tā wvn zī'ire mē.» Nawēnnē

daan botı Abimelékı yir-pıgsı wuu lebge la kōndogrıba.
Tı Abraham pv'vse Nawēnnę, tı Nawēnnę base tı ba le
düğe koma.

A'izakı döka yelle (21:1–8)

Abraham daan tarı la yvvma kɔbga, dee tı Asaara dögę
budibla wv Nawēnnę n daan yele ba se'em na. Tı
Abraham sı a yv'vre tı A'izakı (a vooře de la İɔ'cɔr), tı
dabsa anii daare tı a wā ē. Tı Asaara yetı: «Nawēnnę n
botı mam la'ara la sū-yēlga, la nērba sān wōm wāna, ba
wvn lagım na mam la' mę.»

Asaara n daan go'e A'izakı bř'isum na, Abraham ēŋę la
kibs-kātę dvgę dia wi nērba pāl tı ba wa di.

Abraham dige Agaarlı la a bia A'ismaelı (21:9–21)

Daare aylla, tı Asaara yě Agaarlı bia A'ismaelı n la'arlı A'izakı, tı Asaara yele Abraham yeti: «Dige yam-pçka la, la a bia A'ismaelı tı ba yese, a kān lagım na mam bia A'izakı sçna fv bõntarsõm na.» Tı Abraham sūure sā'am a bia A'ismaelı īyā. Tı Nawēnnę yele Abraham yeti: «Da base tı fv sūure sā'am Agaarlı la A'ismaelı yelle, a wvn tara yułsı zo'e mε. Eŋe Asaara n yele fv se'em na. La de la A'izakı kɔma tı mam bīŋe nōore la ba lε.»

Tı Abraham isge bulika ēŋe dia la ko'om bɔ Agaarlı, dee yele ē yeti: «Tarı fv bia tı ya fõrgε.» Tı Agaarlı la a bia la yese sēŋe ka εεra Bərseba weem. La ba ko'om na daan ba'asε mε, tı Agaarlı base A'ismaelı tūntuugo tēŋja, dee sēŋe nēŋja ka zī're yeti: «Mam ka boorı tı m yě m bia wā kūm.»

Agaarlı n daan zī këlla la, tı maləka ze'ele saazuum wi ē yeti: «Da zoe dabeem. Nawēnnę wōm A'ismaelı kaasga la mε, a kān ki, Nawēnnę wvn base mε tı a dɔgε, tı a buuri zo'e.» Tı Nawēnnę pa'ale Agaarlı kvlga, tı a ākε ko'om bɔ ē.

La A'ismaelı n daan bı la, a boe la Parā tēŋjam, yāŋa di Ezipti tēŋja pçyva.

Abraham la Abimelékli bīje nōore la taaba (21:22–34)

Daare ayila tū Abimelékli daan wa'am Abraham zē'am wa yele ē yeti: «Nawēnnē wvn sōŋe fō bōn-sēba wuu tū fv boorū tū fv ēŋe la p̄vam. Mam boorū tū fv bīje la nōore tū fōn wvn yōge sūtā la mam la mam nērba wuu, wv mam n yōge sūtā la fōn se'em na.»

Tū Abraham yeti: «Mam sake ya. La tōma tū la tū lva, tū fōn nērba to'oge ē..» Tū Abimelékli yeti: «Mam ka bāŋe tū mam nērba la to'oge fv lva la mε.» Tū Abraham yōge dūnsi bō Abimelékli, dee daan welge pe-yā'asū bayopci bō ē pa'ass. Dee yele ē yeti: «Mam bō'čri fv dūn-bāna tū la dēna la kaseto tū mam n tū lva la.» Tū Abimelékli daan lebe kule.

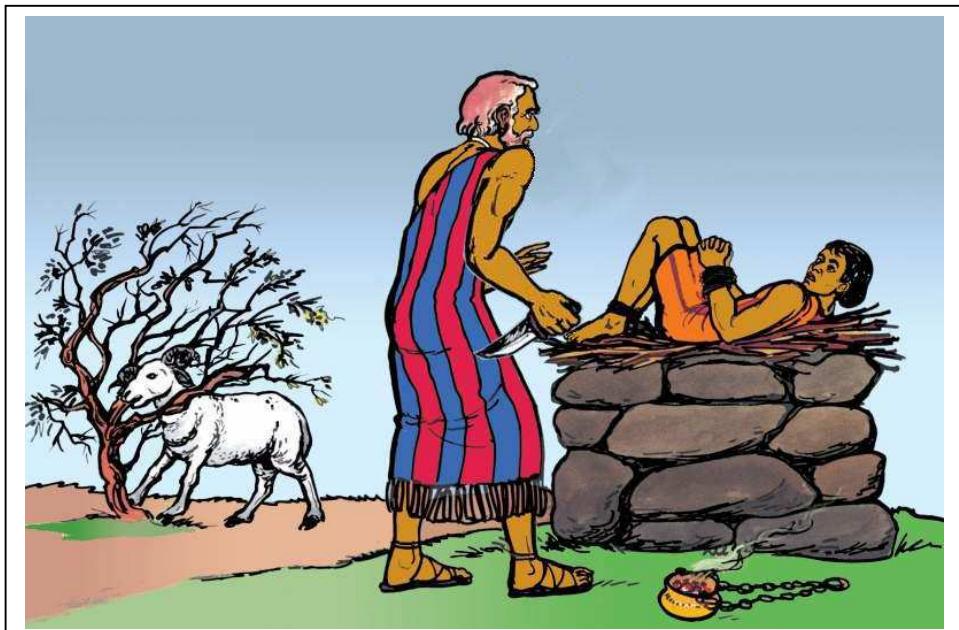
La Abraham sele la tū Berseba, dee p̄v'vsra Nawēnnē n ka tarū ba'asgō, wi'ira ē tū Zuudāana, la a daan kē bilam yuuge mε.

Abraham sake tū a dīkē a bia A'izakī kāabē bō Nawēnnē (22)

Daare ayila tū Nawēnnē boorū tū a di Abraham yem bīsε, yele ē yeti: «Tarū fv dayva A'izakī tū fv nōŋe la, sēŋe Moriza tāŋa zuo ka kāabē bō mam.» Tū Abraham isge bulika yv'njō yv'njō botū a tōntōniba dīkē dōcōrū lv bōŋa zuo, tū ēŋa la a tōntōniba bayi la A'izakī yese sēŋe dabsa atā paage mī. Tū Abraham yele a tōntōniba la yeti:

«Ζε ya kalam, dee tū mam la m dayva wā zom tāja zuo ka pū'vse Nawēnnē, dee leme wa'am.» La A'izakū n tarū dōcōrō la, dee tū Abraham tara sv'a la bugum. Ban we'esū la, A'izakū soke Abraham mē yetū: «M sō, pesgo bēs tū wvn ka kāabe bō Nawēnnē?» Tū Abraham lerge ē yetū: «M dayva, Nawēnnē mēnja wvn bīsē pesgo yelle.»

La ban paage zē'a la, Abraham mē la bīnbīnne dīkē dōcōrō la dōgle mī, dee lv A'izakū bījē dōcōrō la zuo, fooge a sv'a tū a kōrge ē. La ēn daan yetū a kōrge ē na, tū Nawēnnē malēka wi ē yetū: «Abraham, da kv fv dayva la. Nawēnnē bāñe tū fv sake a nōore mē.» Bilam tū Abraham bīsē yē peraa n ze zēra p̄vam, tū Abraham lorge A'izakū basē, dee yōkē pesgo la kāabe bō Nawēnnē. Dee wi'ira zē'a la yv'vrē tū: «Nawēnnē n wvn bīsē.»

La Nawēnnē le wi Abraham mē nōor-ayi pvam yele
ē yeti: «Fōn ka mōjē mam fv bi-yēnnē A'izakū la, mam
pō la m mēja tū mam wvn ējē fv yel-sōnnē, botū fv yūsi
zo'e wv wōrbie n boe saazuo se'em na. Ba wvn tāna ba
bē'eba. Bāma ūyā, tū mam wvn ējē nērba wuu n boe dūnia
zuo yel-sōnnē, fōn sake mam nōore la ūyā.»

Tū Abraham la A'izakū, la a tōntōni ba la lebe kule
Bērseba.

Asaara kūm yelle (23)

Abraham pōga Asaara daan tarū la yvvma kōbga la pisyi
la ayoppū. A daan ki la Ebrō Kanaan so'olvm. La Abraham
daan kaasē mē Asaara kūm na ūyā, dee yele Ahetū buuri
nērba la yeti: «Mam de la sāana kalam, koose ya zē'a bō
mam tū m laage m pōga wā.» Tū Ahetū buuri nērba la
lerge Abraham yeti: «Fōn de la Nawēnnē nabia tōma
tējasvka, bīse yō-sōlō tōma yōcō la pvam laage fv kūm
na.» Tū Abraham yigle ba nējam yele ba yeti: «Mam
boori tū ya sose la A'efrō tū a koose yō-sēka n boe
Makpela, a va'am na nōorvm na bō ma.»

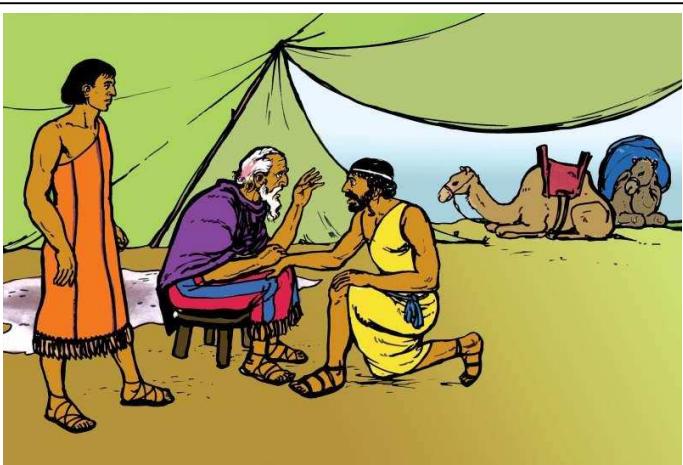
Tū A'efrō daan yele Abraham yeti: «Mam bō fv Makpela la
va'am na wuu, tū fv laage fv pōga la.» Tū Abraham lerge ē
yeti: «Bāsē tū m yō fv ligri dee laage m pōga la. A ligri de
la wāne?»

Tū A'efrō lerge Abraham yeti: «Lig-kōba kōbs-naasi.» Tū

Abraham dükə ligri la bɔ A'efrō, nērba la wuu nifum, dee to'oge zē'a la laage a pɔga la. La ēŋe la bɛla tū Abraham yāŋa sɔna Makpela yɔɔgɔ la, la va'am na wuu n lɛm Mamre la.

A'izakl pɔga dia yelle (24)

Abraham daan kvrgε mε, la Nawēnnε daan ēŋe ē yel-sōnnε mε sela woo pvam. Tū daare ayila, tū Abraham yele a tōntōniba la kēema yeti: «Ξ pɔka bɔ m dayva A'izakl. La da di tēŋa wā pɔyva n dagl mam buuri la bɔ ē, sēŋε mam mēŋa buuri la pvam ka di pɔka la bilam bɔ ē. Pɔ Nawēnnε tū fōn wvn sake ēŋe mam yele se'em wā». Tū tōntōnna la lerge ē yeti: «Dee pɔka la sān ka sake tū a wa'am tēn-ēna tū fōn boe wā pvam, m tarl A'izakl sēŋε tēn-sēka tū fōn buuri la boe la bii?» Tū Abraham lerge ē yeti: «Aye!, da tarl m dayva sēŋε bilam, Nawēnnε wvn

base tū a maləka dēŋe nēŋa ka ēŋe sela woo tū fv yē pɔka tarl wa'am wv bɔ m dayva A'izakl.» Tū tōntōnna la yeti: «Mam

wvn ēñe fōn yele se'em na wuu.»

La Abraham n tōge ba'asē la, tū tōntōnna la dīkē lōgrō pāl
lv yvgma zuo. A daan sēñe la Mezopotami tēn-sēka tū
Abraham yibga Anahōri daan boe mī na. Tōntōnna la n
daan paagē tēja la nōorvūm na, a daan base mē tū a
yvgma la gā'are lēm lva nōorvūm vō'osra, dee tū tōntōnna
la pv'vsē Nawēnnē yeti: «Mam zuudāana Abraham
Nawēnnē, ēñe Abraham sōña botū m yē bōn-sēka tū mam
eeri la zīna. Mam n boe lva wā nōorvūm wā, pugunto wvn
wa'am mē tū ba ākē ko'om, pug-sēka tū mam wvn yele ē
tū a tvkē a yoore bō ma ko'om tū m yū, tū a sakē dee yeti
ēñja wvn ākē bō m yvgma la, mam mi tū la de la ēñja tū
fōn looge tū fv bō fv tōntōnna A'izakl.»

La ēñ boe mī pv'vsra la, tū pugla yv'vrē n de Arabēka
wa'am tū a ākē ko'om. A daan de la pug-sarga n āñ sōña.
Tū Abraham tōntōnna la yele ē yeti: «Tarū fv yoore la
ko'om wa bō ma tū m yū.» Tū Arabēka ēñe kalam tvkē a
yoore la dee yeti: «Yū, dee tū mam wvn ākē bō fō yvgma
la.» En daan ēñe bēla ba'asē la, tōntōnna la daan bō ē na
nu'usi bānsi, dee soke ē yeti: «Fōn de la āñ pçyva?
Deego boe yāma yire tū tōma wvn gā'are?»

Tū Arabēka lerge yeti: «Mam de la Anahōri bia Abetuweļi
pçyva. Zē'a boe tōma yire tū ya wvn gā'are.» Tū Abraham
tōntōnna la suure pēgē Nawēnnē yeti: «Fōn de la
Nawēnnē, fōn ēñe mam zuudāana Abraham sōña, tarū
mam wa'am a nērba la zē'am.» La Arabēka sēñe mē ka
yele a nērba. Tū a tā Alabā sēñe lva na ka pv'vsē

tõntõnna la, dee yele ë yetl: «Wa'am tū wε'esa tõma yire, tū mam māasvūm zē'a mε, fōn la fv dūnsi la īyā.»

Tū Abraham tõntõnna la daan doose Alabā sēñε. Ban daan paage yire la, Alabā botū ba ēñε la ko'om la yçnnu bō yvgma la, dee ēñε ko'om bō tõntõnna la tū a sō a īyā, dee bō ë dia. Tū tõntõnna la yetl: «Mam kān di dee ka yele se'ere n soe tū mam wa'am kalam wā. Mam de la Abraham tõntõnna.

Nawēnnē ēñε ë yel-sõnnē mε, tū a tara bõntarsõm zo'e. La Asaara la Abraham daan kvrgε mε, dee tū Asaara dōgε budibla tū a yv'vrε dēna A'izakū. Abraham sān ki, A'izakū n wvn yōrgε sōna a bõntarsõm. Bēla tū Abraham yele mam yetl, m wa'am ēñja nērba zē'a wa eege pōka bō A'izakū. La mam n paage lva la nōorvūm na, mam pv'vse Nawēnnē mε yetl, a pa'ale ma pug-sēka n wvn dēna A'izakū pōga, tū a pa'ale mam Arabēka. Ya wvn dīkε Arabēka bō A'izakū tū a dēna a pōga?»

Tū Arabēka sō Abetuwei, la Alabā lerge yetl: «Bōn-ēna wā de la Nawēnnē n ēñε, tõma ka le tara se'ere n wvn yele. Tarū ë sēñε ka bō A'izakū tū a dēna a pōga.» Tū tõntõnna la dīkε lōgrō pāl bō ba, dee tū ba yāñja di dia dee gā'are. Tū beere wiige bulika tū a yetl a kule, tū Arabēka tā, la a ma yetl: «Bōna kalam tū la ēñε dabsa pia pa'ase, dee tū Arabēka doose la fv kule.»

Tū tõntõnna la daan ka sakε, dee yetl: «Nawēnnē n botū mam sēnnē na ēñε sōñja la, basε ya tū m kule.» Tū ba soke Arabēka yetl: «Fōn wvn doose la ë kule?» Tū Arabēka yetl:

«Ee, mam wvn doose.» Tı ba kă kă'a-sōma bɔ ē yeti: «Fv wvn dɔge kɔma zo'e mε, la fv yıısı wvn sɔna ba bε'eba tēnsı.» Tı Abraham tõntõnna la tarı Arabεka la a yam-pɔgsı la pa'asę kulla.

Ban daan kulli ka paara yire la, tı la de la zaanõore, wakat-ěŋa tı A'izakı daan yese mε εεra gilgra, yāŋa gorge bıse, yē yvgma n boe zāazāare sēna. Bela mā'a tı Arabεka mē yē A'izakı mε, ze'ele yvgnε zuo sige, dee soke yeti: «Bvra-ěna de la ãne?» Tı tõntõnna la lerge yeti: «A de la mam zuudāana A'izakı.» Bilam tı Arabεka dıke suo pī a nēŋa. Tı tõntõnna la yele A'izakı sela woo n ěŋe se'em. Tı A'izakı tarı Arabεka sēŋe a yire, tı a ka dēna a pɔga.

Abraham kɔma basεba la a kūm yelle (25:1-11)

Abraham daan le di la pɔka tı a yv'vrε dēna Aketura. A daan dɔge la dayɔcsı bayoobi, ba yv'vra daan de la Azīmrā, la Ayoksā, la Amedā, la Amadıā, la A'isebakı, la Asua. La Abraham daan bɔ ba la bɔ'a dee yeti ba sēŋe dapɔa bɔba ka kē'era, dee dıke a bõntarsõm na wuu bɔ A'izakı. Abraham daan tarı la yvyma kɔbga la pisyopɔı la anuu dee ki. Tı a dayɔcsı A'izakı, la A'ismaelı tarı ē sēŋe ka laage Makpela, yɔ-seka tı Abraham yvvn da laage Asaara la pvam. La Nawēnnε daan sōŋrı A'izakı wv ěŋa n daan sōŋrı Abraham se'em na. A'izakı daan kē'erı lεm na lva yv'vrε n de Lasai-rvai.

Abraham dayva A'ismaelı buuri n doose se'em n wāna (25:12–18)

A'ismaelı daan dōge la daycsı pia la bayi. A dayc-kēema de la Anebayctı, baseba la yv'vra de la Akedaarlı, Adıbeεelı, Amibsam, Amisma, Aduma, Amasa, Ahadaadı, Atema, Ayetuuri, Anafisi, la Akedima. A'ismaelı daycsı la nēra woo daan dōge mε zo'oge sɔna a tēja. La ba daan lebge la buuri pia la ayi yaabdōma. Ba daan kē'erı la Havila la Suuri tējasvka, Asuuri bɔba. A'ismaelı daan vɔ la yvvma kɔbga la pitā la ayopɔrdee ki.

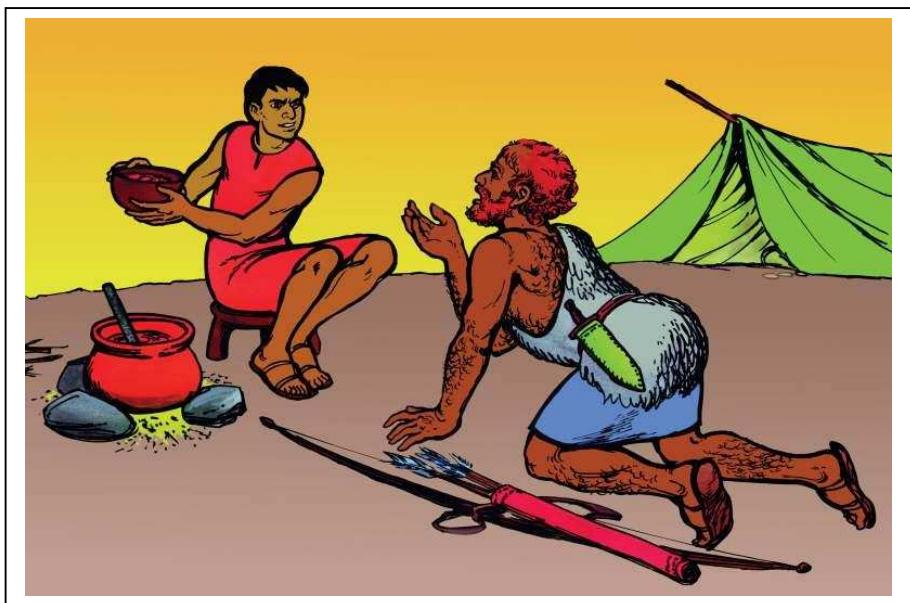
A'izakı la a daycsı yelle n wāna (25:19–34)

A'izakı daan tarı la yvvma pinaası dee di Arabεka. La Arabεka daan yuuge mε dee ka dōge bia. Tı A'izakı pν'vse Nawēnnę, tı a yāŋa yōkε pvvre.

Tı Nawēnnę yele Arabεka yeti: «Lıuba tı fv wvn dōge, la ba wvn dəna la so'olvı bayi yaabdōma. La ayēma wvn kε'εm gānna ayēma. La yıbga la n wvn sɔna kēema la.» Arabεka n dōge lıuba la, ba sı kēema la yv'vrε la A'eso, dee sı yıbga la yv'vrε Azakɔbı. Arabεka n daan dōge lıuba la tı A'izakı tarı la yvvma pisyoobi. La kɔma la n daan bı la, A'eso daan de la tō'osa, dee tı Azakɔbı daan dəna yigā'ara.

La A'izakı daan nōŋe la A'eso, ēŋa n tarı we-nēnnı sēnna bɔ'ɔra ē na ūyā. Tı Arabεka mē daan nōŋe Azakɔbı.

La daare ayila tı Azakobi boe mī dvgra tıa, tı A'eso ze'ele mōom paam wa yeti: «Mam kɔm n dōnni, ēŋe fv tıa la bɔ ma tı m di.» Tı Azakobi lerge ē yeti: «Fv sān sake tı fv koose fv kēnnɔ bōnɔ na bɔ mam, mam wvn bɔ fɔ dia la.» Tı A'eso yeti: «M kēnnɔ bōnɔ yōorɔ de la bēm, dee tı m kiira la kɔm?» Tı Azakobi yele ē yeti: «Pɔ tı fōn sake ya!» Tı A'eso pɔ. Tı Azakobi bɔ ē tıa la tı a di. A'eso ēŋe la wāna pɔ'cge a kēnnɔ bōnɔ na dia ūyā, tı a yibga Azakobi to'oge a zē'am.

A'izakı la Abimelekı yelle (26:1–33)

Yunne ayila tı kɔm wa'am tēŋa la pvam, tı A'izakı yese sēŋe Geraar n boe Filisti so'olvm, la Abimelekı n daan de so'olvm na naba. Tı Nawēnnę yele A'izakı yeti: «Da sēŋe

Ezipti, bɔna zẽ'e-sëka tı mam wvn pa'ale fv la. Mam daan bï̄ne m nõore mε la fv sɔ Abraham, la a sake mε. Bēla ūyā, mam wvn ēŋe mam n bï̄ne m nõore yeti m ēŋe se'em na wuu bɔ fōn la fv yilsi la.»

A'izakı n daan boe Geraar tẽja pvam na, a daan zoe la dabeem ka sake yeti Arabεka de la ēŋa pɔga, ē ān sõŋa la ūyā, a daan yeti a de la ēŋa tā. Tı Abimelekı daan bāŋe tı a de la a pɔga, soke ē yeti: «Bẽm n soe tı fōn pā'asε mam.»

Tı A'izakı yeti: «Mam zotı la dabeem tı ba wvn kv ma, bεla n soe tı mam yele bεla.» Tı Abimelekı yele a nērba yeti, nēr-sëka sān ēŋe A'izakı la a pɔga la be'em, ba wvn kv ē mε.

La Nawēnnę daan ēŋe A'izakı yel-sōnnę mε tı a bōn-kɔ̄la, la a sela woo daan maala sõŋa sõŋa. Tı Filisti tẽja nērba daan ıta sūure la A'izakı bōntarsōm, lı a lɔ̄csı la wuu. Tı Abimelekı yele A'izakı yeti: «Fōn pāŋa zo'e gānna tōma mε, bεla ūyā fōrgε.»

Tı A'izakı daan isge sēŋe Geraar mōgrę n boe zẽ'a bɔba la ka kē'era. La Abraham n daan ken vɔa la, a tōntōniba daan tū la lɔ̄csı bilam. La Abraham n daan ki la, tı Filisti nērba la tēntōnń lı lɔ̄csı la. Tı A'izakı le ga lɔ̄csı la. Dee tı a nērba tū ayēma tı a bulla sõŋa, tı Geraar nērba la zεbe la A'izakı nērba la yeti: «Lva wā de la tōma lva.» Tı A'izakı nērba la le tū ayēma, tı Geraar tẽja nērba la le to'oge ē pa'asε. Tı A'izakı le tū ayēma, tı ba ka yele se'ere. Tı A'izakı yeti: «Nawēnnę n bɔ tı zẽ'a wā.»

Tı daare ayıla tı A'izakı le sēñe Bərseba, tı Nawēnnə le dıke a mēña pa'alə A'izakı yele ē yeti: «Da zoe dabeem, tı mam boe la fv mə, mam wvn ēñe fv yel-sōnnə botı fv yılsı zo'e, mam tōntōnna Abraham ūyā.» Tı A'izakı mē kāabgo bīnbīnne pū'sra Nawēnnə.

La daare ayıla tı Abimeləkı sēñe A'izakı zē'a ka yele ē yeti: «Tōma yē tı Nawēnnə boe la fv mə, bəla ūyā, base tı bīñe nōore la taaba tı tı kān ēñe taaba be'em.» Tı A'izakı dvge dia tı ba di. Tı beere wiige bulika, tı ba bīñe nōore la taaba, dee tı ba lebe kule.

A'izakı kā kā'a-sōma bɔ Azakəbı (26:34–28:9)

A'eso n daan paage yvvma pinaası la, a daan di la tēñja la pçygccı bayı, tı a sɔ la a ma sūure sā'am a pçg-dire la ūyā.

La A'izakı daan lebge la bvra-yā'aŋa ka le yēta sōŋa. Tı daare ayıla, tı a wi A'eso yele ē yeti: «Mam kvrgə mə, la mam ka mi m kūm daare, bəla dıke fv tāpɔ la fv loko, sēñe mōom ka kv we-dūňa wa'am wv dvge bɔ ma tı m di, dee kā kā'a-sōma bɔ fɔ.» A'izakı n daan tɔge bɔ A'eso ba'asə la, A'eso daan isge mə sēñe mōom tı a ka ε we-dūňa kv wa'am.

La Arabəka daan wōm A'izakı n tɔge se'em na mə, dıke tɔge bɔ Azakəbı, dee yele ē yeti: «M bia, sake mam nōore dee ēñe mam wvn yele fo tı fv ēñe se'em na. Sēñe ka yōge bvtıl-paalsı bayı ta wa'am wa bɔ mam, tı m dvge

dia tū fv sō nōjē bō ē tū a di, dee kā bō fō.» Tū Azakōbū lerge a ma la yetū: «Mam kēema A'eso tarū la īkōbrō, mam n ka tarū īkōbrō la, tū sō la sān sa'abē mam īyā, a wvñ bājē mē tū mam dagū A'eso, a kān kā kā'a-sōma bō mam.»

Tū Arabēka lerge ē yetū: «M bia, a sān kā be'em bō fō, fv be'em na doose mam.»

Tū Azakōbū sake a ma la nōore sējē ka yōgē bvtūl-paalsū tarū wa'am. Tū a ma la dvge nēnnō na, dee dīkē A'eso fuo yē ē, dīkē dūnsi la gānna fvre a nu'usi la a yugla, dee dīkē dia la bō ē tū a tarū ka bō a sō la.

La Azakōbū dīkē dia la mē, sējē a sō A'izakū zē'a ka wi ē yetū: «M sō!» Tū a sō la sake, dee soke ē yetū: «Fōn de la āne?» Tū a lerge a sō la yetū: «Mam de la A'eso, fv dayō-kēema la, mam ējē fōn yetū m ējē se'em na mē. To'oge nēnnō na n wāna obe, dee kā kā'a-sōma la bō ma.»

Tū A'izakū soke ē yetū: «Fōn ējē la wāne yē we-dūja wāna tōtō?»

Tū Azakōbū lerge a sō la yetū: «Zuudāana n de fōn Nawēnnē na n tarū ē wa'am zē'a bōba tū mam sējē la, tū mam yē ē kv.»

Tū A'izakū yele ē yetū: «Lēm mam tū m sa'abē fv bīse.» Tū Azakōbū paage, tū a sa'abē ē, dee yetū: «Fv kōa ān wv Azakōbū kōa la, dee tū fv nu'usi āna wv A'eso la. Fōn sūrū de la A'eso?» Tū Azakōbū lerge ē yetū: «Mam n bēla.»

Tū A'izakū yetū: «Bō mam nēnnō na tū m obe, dee kā kā'a-sōma la bō fō.» Tū Azakōbū dīkē bō ē, tū A'izakū to'oge

obe, dee yeti: «Lem kōke mam.» Tū Azakōbi kōke ē. Tū A'izakī wōm a futo la yūuṇo, yāṇa kā yeti: «Mam bia wā futo yūuṇo ãn wv va'am tū Nawēnnē kā kā'a-sōma bō ē. Nawēnnē wvn bō fō sa-ko'om n ze'ele saazuum, dee bō fō tēn-sōṇjō tū fv vatō wōnna sōṇja sōṇja. Fv wvn sōna so'olv̄m to'oto'ore dee tū buuri to'oto'ore nānna fō. Fv wvn dēna fv sōbiisi la wuu zuudāana. Sēka sān kā be'em bō fō, a wvn yē be'em, la sēka sān kā sōṇja bō fō, a wvn yē yel-sōnnē.»

A'izakī n kā bō Azakōbi ba'asē la, Azakōbi yese mē. Dee tū A'esō tarū a we-nēnnō wa'am wa dvge tarū ka bō a sō la, yeti: «M sō, we-nēnnō na tū fōn yeti m tarū wa'am na n wāna, to'oge obe, dee kā bō ma.»

Tū a sō soke yeti: «Fōn de la āne?» Tū A'esō lerge yeti: «Mam de la fv dayō-kēema A'esō.»

Tū A'izakī palēṇja ēkē, tū a īyā gōgra, tū a yeti: «Dee ãn tarū we-nēnnō wa'am wv bō mam na? Mam di mē, dee kā bō ē. Mam kān yāṇe teege mam ya'ē m nōore yele se'em na.» Tū A'esō kaasra, dee yeti: «Kā bō ma.» Tū A'izakī yeti: «Fv yibga n pā'asē mam, tū mam kā bō ē.» Tū A'esō le yeti: «Kā'a-sōṇjō ka weege tū fōn wvn kā bō mam?»

A soke bēla dee kōṇ kaasra mē. Tū A'izakī yele A'esō yeti: «Fōn wvn bōna zē'e-sēka la kān dēna tēn-sōṇjō, saa kān niira mī. Fv wvn vōla la fv yō'o pāṇja, dee tū fv yibga la sōna fō. La fv wvn yāṇe fāagē fv mēṇja mē.»

Bēla tū A'esō nifo kē Azakōbi, tū a bōora tū a kv ē. La Arabēka n bāṇje bēla la, a yele Azakōbi mē tū a fōrge, dee

yele A'izakı yeti: «Mam ka boorı tı Azakobı mě di tēn-ēna pçyva.» Tı A'izakı wi Azakobı kā bɔ ē, dee yele ē yeti: «Da di Kanaan tēnja pçyva, sēñe fv ma tā Alabā zē'a ka di a pçyva ayila. Nawēnnę wvn base tı fv buuri zo'e, Nawēnnę wvn ēñe fōn la fv yılsı la yel-sōn-sëka tı a daan bīñe nōore la Abraham la.» Tı Azakobı sake a sɔ la nōore isge we'esa zē'e-sëka tı Alabā boe la.

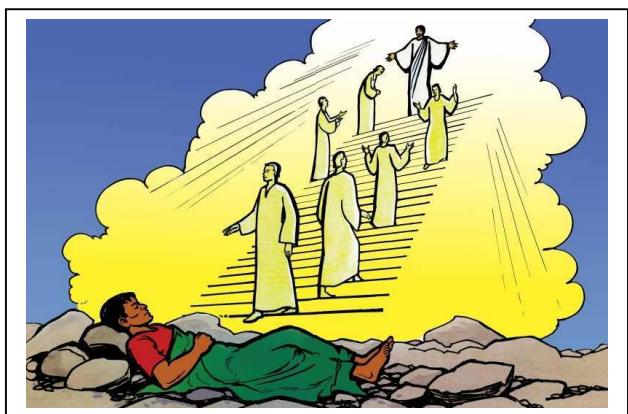
La A'eso n daan wōm wāna wuu la, a bāñe me tı ba sɔ ka boorı tı a dayccısı di Kanaan tēnja pçyccısı la, tı a daan sēñe a sɔ-keko Abraham bia A'ismaelı zē'am ka di A'ismaelı pçyva pa'asę.

Azakobı we Harān tı Nawēnnę tçge la ē (28:10–22)

Azakobı n daan we'esı Harān tēnjam na, tı wēnnę daan lu ē sore zuo, tı a dükę kugre kükę a zuo gā gīsra, zāasvı yē dɔrgɔ n tī tēnja wɔge paage wēnnę zuo, tı Nawēnnę malekadōma dɔla sigra dee zɔnna. Tı Nawēnnę yele

Azakobı yeti:

«Mam de la fv sɔ-keko Abraham, la fv sɔ A'izakı Nawēnnę. Mam wvn dükę tēn-ēna tı fv gā mī wā bɔ la fōn la fv yılsı. Fv yılsı wvn yırgę

zo'e wv tēntōnbīisgo la, la fōn la fv yūsū la īyā tū mam wvn ēŋe nērba wuu yel-sōnnē. Mam boe la fv mē, dee wvn gu fo zē'a wuu, dee wvn tarū fv leme tēja wā pvam, mam kān base fō. Mam wvn ēŋe mam n bīŋe m nōore se'em na wuu mē.»

Tū Azakōbū nēegē yetū: «Nawēnnē n sūrū boe kalam, la mam ka bāŋe nū.» La dabeem n yōkē ē, tū a yetū: «Zē'e-ēna de la Nawēnnē deo, la a yir-zanōre.» Tū bulika yv'nūjō yv'nūjō tū Azakōbū isge dūkē kug-sēka tū a dūkē kvkē a zuo la bīŋe, ka'age kaam a zuo, dee sū zē'a la yv'vre tū Betel. (Betel vōore de la Nawēnnē deo.) La Azakōbū yetū: «Nawēnnē sān bōna la mam, dee gu mam sore wā sēnnē pvam, la a sān bō mam dia la futo, tū mam leme m sō yire la laafē, a de la mam Nawēnnē. La bōn-sēba wuu tū a wvn bō mam na, mam wvn pvi ba zē'esū pia dūkē ayūla bō ē.»

Azakōbū paage Alabā yire (29:1–14)

Azakōbū daan isge mē sēŋe dapōa bōba, ka lēm Harān yē lva tū dūnsi boe mī, tū a soke dūnsīma la yetū: «Yāma mi Alabā?»

Tū ba yetū: «Ee! A pōyva Araselū sēm mē la a dūnsi.» La ba daan tarū la kugre yv'vra lva la nōore, tū Azakōbū dōkē kugre la, dee ākē ko'om bō a āsba dūnsi la. Dee yele Araselū yetū: «Mam de la Alabā tā bia.» Tū Araselū zoe kalam kule ka yele a sō, tū a sō zoe tv'vse kōkē Azakōbū

tarı ē kule a yire, tı Azakobi tɔge sela woo pa'ale ē, tı Alabā yeti: «Fv sırlı de la mam tā bia.» Azakobi daan ēŋe la wōrga Alabā yire, tōnna a tōoma.

Azakobi tōm Alabā tōoma Araseli la Alea ūyā (29:15–30)

Tı daare ayıla tı Alabā yele ē yeti: «La ka mase tı fv tōnna mam tōoma zāŋja bɔ'ra mam, fōn de mam tā bia la ūyā. Pa'ale fōn yɔɔrɔ n wvn dēna bōn-séka.» La Alabā daan tarı la pɔycɔsi bayi, tı kēema la yv'vre dēna Alea, dee tı yibga la yv'vre dēna Araseli. Tı Azakobi lerge ē yeti: «Mam wvn tvm yvurma ayopci bɔ fɔ, dee tı fv dīke fv pɔyna Araseli bɔ ma.»

Tı Alabā yeti: «La ãn sōŋja, mam wvn dīke ē bɔ fɔ.»

Tı Azakobi daan tōm tı yvurma ayopci la paage, tı a yele Alabā tı a bɔ ē a pɔga Araseli. Tı Alabā dvge dia lagse tēŋja la nērba tı ba di. Dee tı a yāŋja tarı a pɔyna Alea sēŋe ka bɔ Azakobi. Tı ba gā'ree tı beere wiige, tı Azakobi yē tı a dagı Araseli, tı a sūure sā'am la Alabā. Tı Alabā yeti: «Tōma dɔg-mike de la kēema n elle yiɛn, bɛla ūyā tara Alea, tı dabsa ayopci daare tı m dīke Araseli pa'asse fɔ, dee tı fv tōm yvurma ayopci pa'asse ēŋja ūyā.» Tı Azakobi sake. Tı dabsa ayopci la paage, tı Alabā dīke Araseli bɔ ē.

Alabā daan dīke la yam-pɔgsı bayi bɔ a pɔycɔsi la tı ba tōnna bɔ'ra ba. A daan dīke la Azilpa bɔ Alea, dee dīke Abila bɔ Araseli.

Azakōbi kōma (29:31–30:24)

Azakōbi daan nōŋe la Araselı gānna Alea. La Nawēnnē daan ēŋe Alea sōŋa mε, tı a dōge budimto banaasi, sı ba yv'vra tı Arubā, la Asimeō, la Alevi, la Azuda.

La Araselı daan ka tarı bia, dee dıke la a yam-pōka Abila bɔ Azakōbi, tı a dōge budimto bayi. Tı Araselı sı ba yv'vra Adā la Aneftali. La Alea daan yuuge mε ka le dōge, daan tē'esε tı ēŋa dōge ba'ase mε. Tı a dıke a yamŋa Azilpa bɔ Azakōbi, tı a dōge budimto bayi, tı a sı ba yv'vra Agadı la Asεerı.

Daare ayıla, tı Arubā sēŋe va'am ka yē tıa bie tarı sēŋe ka bɔ a ma Alea, tı nērba daan tē'esε tı pōka sān di ba, a dōgrı mε. Tı Araselı yē tıa bie la yetı: «Eŋe bɔ ma!» Tı Alea lerge ē yetı: «Fōn to'oge mam sıra la ka seke fo, tı fv le bɔɔra tı fv to'oge m bia tıa bie?» Tı Araselı lerge Alea yetı: «Bɔ ma, dee gā'are la tı sıra la zīna yv'nŋɔ.» La zaanōore tı Azakōbi ze'ele va'am paam yire, tı Alea yele ē yetı: «Fv wvn gā'are la mam zīna, se'ere n soe la, mam dıke la m bia bie bɔ dee tı fv gā'are la mam.» Tı Azakōbi gā'are la ē, tı a yōke pvvre dōge budibla, sı a yv'vre tı A'isakaarı, le dōge ayēma sı Azabilō. Le dōge pugla, sı a yv'vre tı Adina. Wakat-ēŋa tı Nawēnnē sōŋe Araselı, tı a yōke pvvre dōge budibla, sı a yv'vre tı Azozefv.

Azakəbı yē bōntarsōm fōrgę Alabā zē'am (30:25–31:21)

Arasəlı n daan dōge Azozəfv la, Azakəbı daan boorı tı a tarı a nērba kule la ba tējam, tı Alabā ka sake dee bōra tı a ken tōnna bō'ra ē. Tı Azakəbı yele ē yeti: «Mam tōm bō fōn mε tı Nawēnnə sōŋe tı fōn dūnsi la lebge pāl mam īyā, dabvre tı mam wvn tōm m yire dōma īyā?» Tı Alabā yeti: «Fōn boorı la bēm?» Tı Azakəbı yeti: «Mam wvn tōnna bō'ra fō, dee sōna dūn-səba wuu n de pōnpōtɔ la.» Tı Alabā sake. La a welge dūn-pōnpōtɔ la bayēma bō a kōma, dee botı Azakəbı gu'ura dūnsi basəba la bō'ra ē.

Tı Azakəbı wā tıslı dō-mā'asa pıge ba pōgrɔ la zōcsə zōcsə, tı dūnsi la sān zōnna tı a dıke dōcrɔ la ka bīje ba nējam, tı dūnsi la yēta dōcrɔ la dōgra pōnpōtɔ. Azakəbı daan ēŋe la bēla yē bōntarsōm zo'oge.

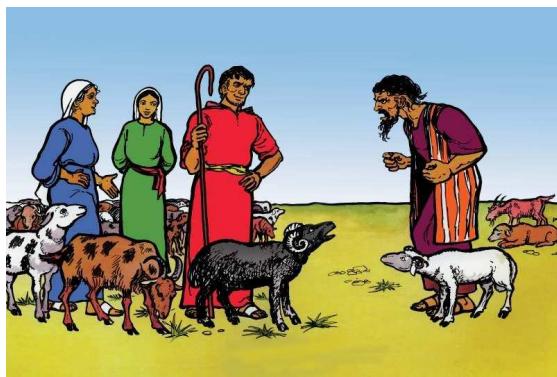
Daare ayıla tı Azakəbı wōm tı Alabā kōma tōgrı tı, Azakəbı to'oge la bāma sō bōnɔ wuu. Dee kelen wōm tı Alabā pvvre ka len peege la ē wv kvrvm na. Tı Nawēnnə yele Azakəbı yeti: «Lebe kule tı mam boe la fv mε.» Tı Azakəbı yele Arasəlı, la Alea yeti: «Mam tōm bō ya sō mε, la a pā'ase mam mε. La Nawēnnə looge ya sō dūnsi la zo'e mε bō mam, dee yele mam tı m kule.»

Tı Arasəlı la Alea lerge ē yeti: «Eŋe Nawēnnə n yeti fv ēŋe se'em na wuu.» La Azakəbı isge mε tarı a nērba, la a dūnsi wuu kulla Kanaan. Tı Arasəlı zū a sō baga, tı Azakəbı ka bāŋe. La Alabā mē ka bāŋe tı ba zoe ya.

Alabā babsə Azakəbı (31:22–32:1)

Dabsa atā daare tı nēra yele Alabā tı Azakəbı zoe mε, tı

Alabā la a nērba
babsə Azakəbı
dabsa ayopčı
paage ē sore, yele
ē yeti: «Bēm ēŋε tı
fōn li'ise fōrgra
dee ka yele mam,
dee zū m baga?
Mam boorı nı tı m

ēŋε fv la be'em, la mam zāasvum mε, tı Nawēnnę yele
mam tı m base fɔ.» Tı Azakəbı lerge yeti: «Mam ka dıke
fv baga. Nēra sān dıke ba, a masə la kūm. La se'ere n soe
tı mam zota la, mam tē'esə tı fv wvn to'oge fv pçycsı la
mam zē'a mε.»

Tı Alabā bıse Azakəbı lıgrı wuu pvam ka yē a baga la.
Araselı n daan zū ba svge, tı a sɔ la ka yē ba. Tı Azakəbı
daan tɔge Alabā sūnsō-yīire yetɔga yeti: «Mam tōm na
yvyma pisyi bɔ fɔ, tı fv dūnsi yırgę zo'e, dee tı fv ka
bɔcra tı fv bɔ mam sela sela. La fv dūňa ayıla daan sān
bɔl, mam ēn dıke m dūňa ayıla pa'asə fɔ. La Nawēnnę sān
ka sōŋę nı mam, fōn wvn base tı mam kule la nu'usi
zāňja, la Nawēnnę yē mam nāmsgɔ la mε sōŋę mam.»
Tı Alabā daan yele ē yeti: «Mam pçycsı, la mam yırsı, la

mam dūnsi n wāna, mam wvn ēñe la wāne? Basε tū naage nōore tū la dēna kaseto tōma tūyi tējasvka.» Tū Azakōbū sakε, dīkε kuga bīñe. Tū Alabā yetū: «Kug-bāna wā de la kaseto tōma tējasvka. Nawēnnē n wvn gu'ura tō, baa wakat-sēka tū tū kān le yēta taaba la. Fv sān nāmsra mam pçyc̄sī wā, būl fv sān di pçgsī basεba pa'asε, bāñe tū Nawēnnē n de mam la fōn kaset-dāana. Kuga wā tū tū bīñe wā, mam kān zō ba wa'am wa ēñe fōn be'em, fōn mē da zō ba wa'am wa ēñe mam be'em.» La ba wuu sakε la bēla. Tū Azakōbū yōkε dūja kāabε bō Nawēnnē, dee ēñe dia tū ba naage taaba di.

Tū beere wiige bulika yv'njō yv'njō, tū Alabā isge kōkε a pçyc̄sī la, la a yl̄sī la, kā kā'a-sōma bō ba, keese ba dee kule.

Azakōbū māasvūm a mēja tv'vsra A'eso (32:2–24)

Azakōbū la a nērba n daan kulli la, tū a tōm nērba tū ba sēñe ka yele a kēema A'eso tū ēña sēna, la ēña tarū la bōntarsōm zo'e, a to'oge ē sōñja.

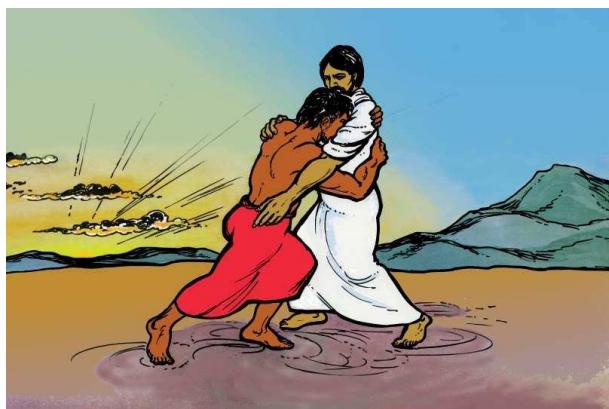
Tū nērba la daan lebe ka yele Azakōbū yetū: «A'eso sēm mē la a nērba kōbsnaasī.» Tū dabeem yōkε Azakōbū, tū a p̄v'vse Nawēnnē yetū: «Mam sō-keko Abraham la mam sō A'izakū Nawēnnē, fōn yele mam tū m kule m tējam tū sela woo wvn ēñe sōñja bō ma. Yel-sōnnē na wuu tū fōn ēñe bō mam na, la dagū mam n masε ūyā. Mam sosrū fv mē tū

fv fāage ma, dabeem n tarl mam tū mam kēema A'eso wvn kv tč.»

Azakōbū daan tē'esē tū A'eso wvn ēñē ēñja la be'em, tū a welge dūnsi pāl tū ba tarl ka bō A'eso, tū ēñja bō ē mē. Dee welse dūn-sēba n weege la zē'esē bayi bō a nērba tū ba tarl tole kvlga yv'vrē n de Yabōkū. Bēla poorvum yv'njō tū a botū a pōgba la a kōma tara a bōntarsōm wuu po tole kvlga la doone ke bōba. Dee tū ēñja ayila weege.

Azakōbū mē la Nawēnnē (32:25–33)

Azakōbū n daan weege ayila la, tū nēra wa'am yv'njō wa mēera la ē, halū tū beere ka bōna mī wiira, tū a wē a sakvko, tū a weego algē, tū a dū'usra. Tū nēra la yele

Azakōbū yetū:
«Base ma tū m
fōrgē, tū beere
wiiri mē.» Tū
Azakōbū yele ē
yetū: «Kā kā'a-
sōma bō ma, dee
tū m base fō.»
Tū a soke

Azakōbū yetū: «Fōn yv'vrē de la ãne?» Tū a lerge ē yetū:
«Mam yv'vrē de la Azakōbū.» Tū nēra la yele ē yetū:
«Ba kān le wi'ira fv yv'vrē tū Azakōbū, ba wvn wi'ira fv tū

Israyel (Israyel vōore de la a mē la Nawēnnē), se'ere n soe la, fōn mē la Nawēnnē la nērsaalba, la fv yāŋε mε.» A yele b̄ela dee kā b̄ ē mε dee fōrgε. Tū Azakōbū yele a mēŋa yetl: «Mam yē la Nawēnnē dee ken v̄oa.»

Azakōbū tv'vse A'eso (33)

La Azakōbū isge mε sēŋε ka paage a nērba la tū ba kulla, la a daan yē la A'eso n sēm a zē'am, tū a tole nēŋa tv'vse ū, tū A'eso daan zoe tv'vse ū, tū a yigle tēŋa pv'vse ū. La A'eso daan ka ēŋε ū be'em. La nēr-sēba wuu n daan dolū la Azakōbū la wa'am wa pv'vse A'eso mε.

La A'eso daan ka boorū tū a to'oge dūnsi la tū Azakōbū b̄ ū na, tū Azakōbū yetl: «Fv sān ka tara be'em na mam, to'oge m b̄a la.» Tū A'eso sake to'oge, dee yele ū yetl: «Sēŋε tū doose taaba kule.» Tū Azakōbū yetl: «Mam sān sēnna tōtō la la kōma la dūnsi wā, la de la yelle, ba wvñ ki mε. B̄ela, b̄ona nēŋa tū m wa'am.» Tū A'eso la a tōntōnuba la base Azakōbū dee lebe Seyiiri tēŋa.

La Azakōbū daan sēŋε la Sisēm tēŋa n boe Kanaan ka da zē'a bilam kē'era, mē kāabgo bīnbīnne pv'vse Nawēnnē.

Alevi la Asimeō zēbē la Sisēm nērba ba tā Adina ūyā (34)

Daare aylla, tū Alea pōyva Adina daan yese tū a ka pv'vse Sisēm tēŋa pōgsi, tū tēŋa la naba Amōori dayva Asisēm yē ū bōra, ēŋε pāŋa gā'are la ū, dee yele a sō yetl: «Mam boorū tū Adina dēna la m pōga, to'oge ū b̄ ma.»

La Azakəbı n daan wōm Asisəm n ēŋe se'em na, a daan gu'uri la a dayccsı n gu'uri dūnsi tı ba wa'am. La a dayccsı la n daan wa'am wa wōm bəla la, ba sūure sā'am mē zo'e.

Tı Amōorı yele Azakəbı dayccsı la yeti: «Dıke ya Adina bɔ m dayva Asisəm, a boorı tı a di ē mē.» Tı Asisəm mē yeti: «Yan boorı tı mam bɔ bōn-səka wuu la, mam wvn bɔ ya.»

Tı Azakəbı dayccsı la pā'asə ba yeti: «Tōma bvraası wuu wā mē, yāma bvraası wuu mē sān wā, tōma wvn dıke tı pçycıcsı bɔ ya, tı yāma mē dıke ya pçycıcsı bɔ tōma.» Tı Amōorı la a dayva Asisəm sūure ēŋe yēlüm, tı ba yele ba nērba yeti: «Tı wā ya tı tı wuu dəna bōnɔ aylla, dee tı ba bōntarsōm mē wvn dəna tōma bōnɔ.» Tı Sisəm bvraası la wuu sake wā. La ban wā la dabsa atā daare, tı Adina tāpa Alevi, la Asimeō isge sēŋe tēŋa la pvam ka kv bvraası la wuu, dee vaage tēŋa la bōntarsōm wuu, tarı ba tā Adina pa'asə mī kule. La Azakəbı daan zotı la dabeem, yele a dayccsı la yeti, ba ka ēŋe sōŋa. Tı ba yeti: «Asisəm ēŋe tōma tā la be'em.»

Azakəbı ze'ele Sisəm sēŋe Betel (35:1-15)

Daare aylla tı Nawēnnə yele Azakəbı yeti: «Mam de la Nawēnnə n daan puke m mēŋa pa'alə fɔ wakat-səka tı fv daan zotı fv kēema A'eso īyā la. Isge sēŋe ka zī're Betel, mē kāabgɔ bīnbīnne bɔ mam.» Tı Azakəbı yele a nērba

wuu yeti: «Base ya baga, dee malge ya mēja, peege ya l̄egr̄o, t̄i t̄i sēn̄e Betel. Bilam t̄i mam wvn ka mē kāabgo bīnbīnne b̄o Nawēnn̄e, ē̄ja n sōn̄e mam m sēnn̄e na wuu pvam.»

T̄i nērba la sake Azak̄obi nōore la, base ba baga la wuu, dee t̄i ba w̄'esa Betel, t̄i Nawēnn̄e base t̄i dabeem yōk̄e tēn-s̄eba n l̄em na wuu, t̄i ba ka z̄eb̄e la Azak̄obi la a nērba la.

La Azak̄obi n daan paaḡe la, a mē la kāabgo bīnbīnne p̄v'sra Nawēnn̄e. T̄i Nawēnn̄e daan d̄ik̄e a mēja pa'al̄e Azak̄obi, yele ē̄ yeti: «Mam de la Nawēnn̄e n gānn̄i wuu. Fv yūs̄i wvn zo'e m̄e, t̄i na-kegro bōna ba pvam, la fv wvn d̄ena la buuri zozo'e s̄o. Tēn-ēna t̄i mam d̄ik̄e b̄o Abraham, la A'izak̄i la, mam wvn d̄ik̄e ē̄ b̄o la fōn la fv yūs̄i.» T̄i Azak̄obi d̄ik̄e kugre bīj̄e ka'age kaam a zuo, dee wi'ira zē'a la t̄i Betel, Nawēnn̄e n t̄oḡe la ē̄ bilam na īyā.

Abēnzamē d̄oka la Aras̄el̄i kūm (35:16–20)

Daare ayila t̄i Azak̄obi la a nērba daan isge Betel w̄'esa a s̄o A'izak̄i yire. Ba daan l̄em na Bētlem t̄i Aras̄el̄i d̄oge budibla dee ki, t̄i ba daan laage ē̄ bilam. T̄i Azak̄obi daan s̄i a bia la yv'vre t̄i Abēnzamē. Azak̄obi daycc̄si la wuu daan de la pia la ayi.

A'izakı kūm (35:21–29)

La Azakobi daan sēŋε ka kē'era la Migidal-edεer. Tı daare ayila tı Arubā gā'are la a sō Azakobi poga Abila, tı a sō bāŋε, tı a sūure sā'am zo'e. La Azakobi daan isge bilam me sēŋε a sō A'izakı yire Mamre. A'izakı daan tarı la yvyma kɔbga la pinii dee ki. Tı Azakobi la a kēema A'eso daan laage ē.

A'eso buuri n doose se'em n wāna (36:1–37:1)

A'eso daan di la Kanaan dōma pçycsı, Ada, la A'oholibama, la Abasmatı. Ada daan dɔgε la A'elifası, tı Abasmatı dɔgε Arewuwesi, tı A'oholibama dɔgε Ayewusi, Ayalam la Akora. Bāna de la A'eso daycsı tı a dɔgε Kanaan.

La A'eso la Azakobi daan tarı la dūnsi zo'e, tı yaama daan ka bɔna sækra ba dūnsi la wuu. Tı A'eso tarı a pɔgba la a kɔma, la a dūnsi, la a bõntarsõm wuu sēŋε Seyiiri tāŋa zuo ka kē'era bilam. Dee tı Azakobi daan weege kē'era Kanaan.

A'eso n daan boe Seyiiri tāŋa zuugo la, a daycsı la daan dɔgε kɔma zo'oge me, tı ba tara ba tēnsı sɔna. Tı A'eso daan lebge Edɔm nērba yaaba.

Azakəbı la a yirdōma yelle n wāna (37:2–11)

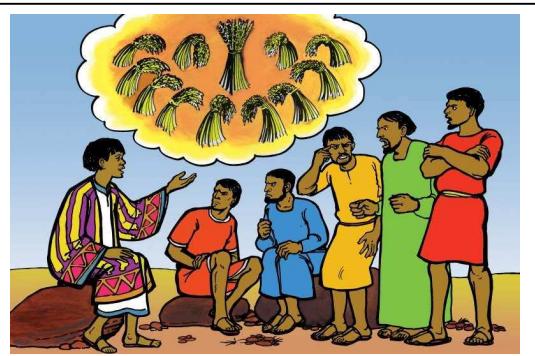
Azakəbı dayċċosi la p̄vam a daan nōjē la Azozefv gānna, se'ere n soe la, a daan de la b̄vra-yā'aṇa dee d̄għej ē.

Azakəbı daan p̄e la fu-sōjč b̄o Azozefv. A daan tarl la yvurma pia la ayopči, t̄i ēṇja la a kēendōma gu'ura piisi.

La Azozefv daan t̄ogr̄i bōn-seba t̄i a kēendōma it̄i la m̄e pa'ala a s̄o, t̄i ba sūure ka āna yēlum na ē.

Daare ayila, t̄i a yele a kēendōma la yeti: «Mam zāasvm m̄e t̄i, mam la yāma se'eri la si va'am, t̄i nēra woo b̄obra si gā'ala, t̄i mam si bomne na isge ze saazuo, t̄i yāma si la yiga mam bōn na nējam.» T̄i a kēendōma la soke ē yeti: «Fōn tē'eset t̄i fōn wvna d̄ena tōma naba s̄ona tōma b̄isra b̄i?»

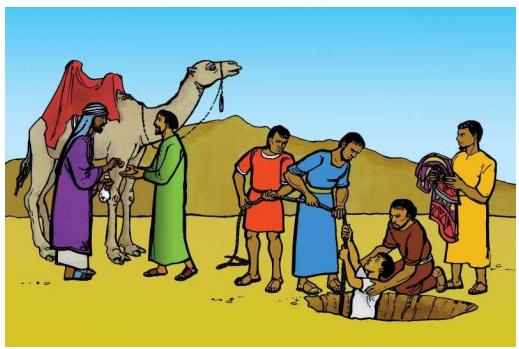
T̄i daare ayila, t̄i Azozefv le yele a s̄o, la a kēendōma yeti: «Mam zāasvm m̄e, t̄i wēntule, la wōrga, la wōrbie pia la ayila n ka dūma tēṇa mam nējam.» T̄i Azakəbı yele ē yeti: «Bēm zāasjč n b̄ela t̄i fōn zāasvm? Mam la fv ma, la fv kēendōma, la fv yibga n wvna ka dūma tēṇa fōn nējam b̄i?» T̄i a kēendōma la ēṇje sūnsōa, dee t̄i a s̄o la ken tē'esra a zāasjč la yelle.

Azozefv kēendōma koose ē (37:12–36)

Daare aylla Azozefv kēendōma la daan boe mī gu'ura la dūnsi Sisem bɔba, tū Azakɔbū tōm Azozefv tū a sēŋe ka bīse ba ãn wāne.

Tū a daan wε'esa ka lēm ba zē'am, tū ba yeti: «Zāasñjɔ la dāana n bēla n sēm, tū kv ē, dee bīse a zāasñjɔ la n wvn ēŋe se'em.» La Arubā daan boorū tū a to'oge ē base mε, daan yele ba yeti: «Da kv ya ē, tū yōkε ē base lva n ka tarū ko'om pvam.» La ba sīrū yōkε ē base la lva n ka tarū ko'om pvam. Dee lebe ka bɔna mī tū ba di, yē nērba n de A'ismaelī buuri nērba n ze'ele Galaad so'olvū tōlla wε'esa Ezipti. Wakat-ēŋa tū Arubā fōrgε mε. Tū Azuda yele a sɔbiisi la yeti: «Azozefv de la tōma mēŋa yubga, tū sān kv

ē, a yōorɔ de la bēm bɔ tɔ? Base ya tū koose ē bɔ bvraasi wā.» Tū ba ve'ege Azozefv lva la pvam tū a dooge, tū ba koose ē lig-kōba pisyi bɔ nērba la. Tū nērba la tarū ē sēŋe Ezipti.

Dee tū a kēendōma la kv bva, dīkε Azozefv fuo la vēelum zūm na pvam tarū sēŋe ka bɔ ba sɔ la, dee yeti: «Tōma yē la fuugo wā, a dagl fōn bia la fuo?» Tū Azakɔbū yeti: «A de la mam bia la fuo, la de la we-dūŋa n yōkε ē obe.» Azakɔbū yele bēla dee kaasε a bia la kūm yuuge mε.

Azuda la Atamaarlı yelle (38)

Wakat-səka tı ba daan koose Azozəfv la, Azuda daan səñe ka di la pəga Kanaan təñam, tı a dəge budimto batā. Tı a dayç-kēema A'εεrlı di Atamaarlı. La A'εεrlı daan ka ıtlı sōňa, tı Nawēnnə base tı a ki.

Tı Azuda yele a dayç-təñasvka A'onā yetl: «La de la fōn wvn di fv kēema A'εεrlı n ki la pəga Atamaarlı dəge kōma bç ē.» Tı A'onā di ē. La ēn daan mi tı a sān dəge kōma, ba wvn dəna la a kēema la kōma la, a ka boorı tı a dəge kōma bç a kēema la. Bəla īyā, tı a sān ēn gā la pəka la, a dv'vtı basra la təñja. La a ırgı la ka ēñe Nawēnnə sūure yēlüm, tı Nawēnnə base tı a ki. Tı Azuda yele Atamaarlı yetl: «Lebe fv sɔ yire ka bəna, tı m dayva Asela sān bı, tı fv elle ēňja.» Tı Atamaarlı sake kule.

La Azuda daan zotı me tı a bia Asela sān di Atamaarlı, a mē wvn ki wv a kēendōma la. Bəla n soe tı Asela daan bı, dee tı a daan ka yele ē tı a di Atamaarlı.

La bəla poorvm tı Azuda pəga daan ki, tı kūm na wakatę tole, dee tı a yāňa wə'esa Timna tı a ka bıse a dūnsi. Tı Atamaarlı wōm tı Azuda we la Timna. Tı a dıke fuugo pī a nēňja sēñe ka zē Timna sore nōorvm.

Tı Azuda daan paage yē ē ka bāñe ē, dee tē'esə tı a tōnnı na yalsı, wi ē tı a gā'are la ē. Tı a soke ē yetl, a wvn bç ēňja la bēm? Tı Azuda yetl, ēňja wvn bç ē bvtıla. Tı Atamaarlı yetl, a bç ē səla tı a bīñe, tı a sān tarı bvtıla la wa'am, a to'oge. Tı Azuda dıke a dasaare la ləgrı baseba

bɔ ē, dee gā'are la ē. La Azuda daan tarl bvtūla la lebe ka ε ē koje mε.

Tl ba daan sēŋe ka yele Azuda tl a bia pɔga Atamaarl ēŋe la yalsl tara pvvre. Tl Azuda yetl ba kv ē. Tl Atamaarl dlk̄e lɔgr̄ la pa'ale yetl, sek̄a n soe lɔgr̄ wā n gā'are la ēŋa. Tl Azuda yetl: «Mam konre gānnl ēŋa.» Tl Atamaarl dɔge luuba, budimto zāŋa, bi-kēema la yv'vr̄ de la Aperzl, dee tl ylbga la dēna Azera.

Azozefv boe la Ezipti Apotifaarl zē'am (39)

Azozefv kēendōma la n daan koose ē bɔ A'ismaelī buuri nērba la, ba tarl ē sēŋe la Ezipti. Ban daan paage la, ba koose ē bɔ la Apotifaarl n de Ezipti na-keko Afaarō tōntōniiba la nēŋadāana.

Tl Nawēnnē daan sōŋe Azozefv, tl a tōnna tvvn-sōma. Tl Apotifaarl daan yē b̄ela, botl a b̄lsra a yire, la a bōntarsōm wuu. La Nawēnnē daan ēŋe Apotifaarl yel-sōnnē mε Azozefv īyā.

Azozefv daan de la dasāŋa, tl Apotifaarl pɔga daan bɔɔra ē, yele ē yetl: «Gā'are la ma.» Tl Azozefv yetl: «Ayel! Apotifaarl dlk̄e a s̄ela woo bɔ la mam tl m b̄lsra, la mam tarl nōore la a s̄ela woo mε, sān dagna fōn mā'a. Fōn de la a pɔga, mam kān ēŋe b̄ela. Mam sān ēŋe b̄ela, mam ēŋe la Nawēnnē be'em.» La daare woo Apotifaarl pɔga la yetl Azozefv mε tl a gā'are la ē, tl Azozefv ka sak̄e.

Daare ayila, tl Azozefv kē deem tl a tōm a tōoma. La

Apotifaarlı pçga la mā'a n daan boe deem, ze Azozefv
fuugo nu'ugo gvrε, yetl: «Gā'are la ma.» Tı Azozefv base

fuo la, dee zoe yese. Tı
pçka la kaasε, dee yele
nērba yetl: «Wa'am ya
wa bıse lsrayelı yamŋa
la n bęla n boorı tı a
gā'are la mam, tı mam
kaasε tı a zoe. Bıse ya,
a suo n wāna.»

Tı Apotifaarlı leme yire, tı a pçga la parım yetl: «Azozefv
n yetl a gā'are la mam.» Tı Apotifaarlı sūure isge, tı a
yōkε Azozefv yv.

La Nawēnnę daan boe la Azozefv me, tı yv'a deo la naba
dıkε yv'a deo nērba la wuu ēŋε Azozefv nu'usum.

Azozefv pa'ale nērba bayi ba zāasŋɔ vōore yv'a deem (40)

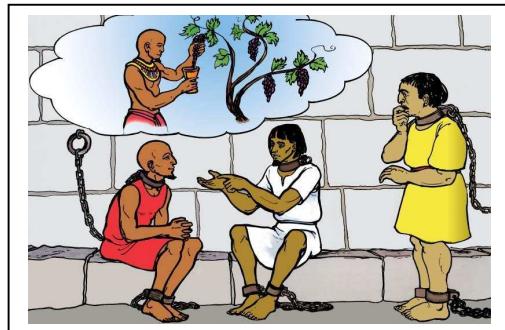
La Ezipti tēŋa naba la daan tarı la a tōntōniiba. Tı
tōntōniiba la bayi, ayıla bısra a bōn-yūula yelle, dee tı
ayēma bısra borborı maalqɔ yelle. Tı daare ayıla, tı
tōntōniiba bayi la daan ēŋε sela n ka ēŋε naba Afaarō
sūure yēlüm, tı a yōgε ba yv yv'a deem na.

Tı daare ayıla yv'nŋɔ, tı ba zāasvı ka wōm ba zāasŋɔ la
vōore. Tı beere wiige bulika tı ba nēnsı zūŋe, tı Azozefv
soke ba yetl: «Bēm n ēŋε tı yāma nēnsı zūŋe bęla?» Tı ba

yeti: «Tōma zāasvm mē, tū nēra ka bōna wvn pa'ale tōma ba vōore.» Tū Azozefv yeti: «Nawēnnē tā wvn pa'ale ya mē. Tōge ya yāma n zāasvm se'em na pa'ale ma.»

Tū sēka n bīsrī naba bōn-yūula yelle la yeti: «Mam yē la

tū n tarū wila batā, la
wila la puse la vōorō,
puuge, yāja
wōm bīe, tū ba bī
mō'oge. La mam yē tū
mam tarū la naba
Afaarō wvlla m nu'usum,
go'ose tū la bīe, wēkē

ba ko'om na ējē naba wvlla la pvam bō ū.» Tū Azozefv yele ū yeti: «Fv zāasjō la vōore n wāna: Wila batā la de la dabsa atā. Dabsa atā daare naba Afaarō wvn base tū fv lebe ka tōnna la fv tōone na. La fv yelle wā sān malge, fv mōrgē tēegē m yelle, fv yele naba la tū mam ka ējē sela sela, dee tū ba yōkē mam yv.»

Tū nēr-sēka n bīsrī borborū maaljō yelle la n yē tū Azozefv pa'ale zāasjō la vōore sōjā bēla la, tū a yeti: «Mam zāasvm mē tū mam tv la borborū pītō batā, tū bōn-ēgla wa'am wa di borborū la saazuum pl'ō la pvam.» Tū Azozefv yeti: «Zāasjō la vōore n wāna: Pītō batā la vōore de la dabsa atā. Dabsa atā daare, Afaarō wvn lv fō yulse la tū zuo, tū bōn-ēgla wa'am wa di fo.»

La dabsa atā la daare daan de la naba Afaarō dōka daare kibsa, tū naba la base tū ba dvge dia pāl bō a tōntōniba.»

La Azozefv n daan yele se'em na sırlı ēñe mε. Naba la base tı sekä n bısrı bōn-yūula yelle la lebe a tōone zē'am mε, dee base tı ba yōke sekä n bısrı borborı maalgc yelle la lv yulse tıa zuo, tı bōn-ēgla di ē.

La sekä n bısrı naba bōn-yūula yelle la n daan lebe a tōone zē'am na, a yīm Azozefv yelle mε.

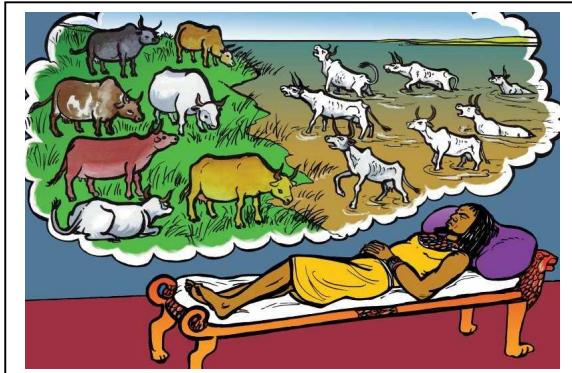
Azozefv pa'ale Afaarō a zāasñj vōore (41:1–36)

Bela poorvm yvvma ayi n daan tole, tı daare ayıla yv'njç tı Ezipti naba Afaarō zāasvm ka wōm a zāasñj la vōore, daan wi a so'olv yemdōma, la bagba la wuu tōge pa'ale ēña n zāasvm se'em. Tı nēra baa ayıla ka yāñe pa'ale ē a zāasñj la vōore. Tı sekä n bısrı naba bōn-yūula yelle la, yele naba la yeti: «Mam la sekä n bısrı borborı maalgc yelle la n daan tuuge fōn, tı fōn yōge tōma yv la, tōma daan zāasvm la zāasñj ka mina ba vōore, tı lsrayel dōma bvraa la yv'vre n de Azozefv la daan pa'ale tōma ba vōore. La ēn yele tōma se'em na, la sırlı ēñe mε.

La naba Afaarō n wōm bela la, a tōm na nērba tı ba sēñe yv'a deem na ka tarı Azozefv wa'am. Tı ba sēñe ka tarı ē wa'am wa teege fu-sōma yε ē, tarı ē sēñe naba zē'am. Tı naba la yele Azozefv yeti: «Mam zāasvm mε, tı nēra ka bɔna wvn pa'ale mam a vōore. La mam wōm tı fōn tā wvn pa'ale zāasñj vōore mε.»

Tı Azozefv lerge naba la yeti: «Dagi mam n tā wvn pa'ale, Nawēnnε n tā wvn pa'ale fɔ a vōore.»

Tı naba la yele Azozefv yeti: «Mam daan zāasvm me tı:
mam ze la mōgre yv'vre n de Niil nōorvm, yē tı niig-kāra

bayopci n dooge
čbra yaama mōgre
la nōorvm. La niigi
bayopci n de niig-
wucca n dooge
yōge niig-kāra
bayopci n nōbe la
obe, dee ken dēna
wucca. Tı mam

nēegę, le gīse zāasvm yē keefo ayıla n wōm si zuto sōma
bayopci, tı si zuto fagla bayopci waage vole si zuto sōma
bayopci la.»

Tı Azozefv yele naba la yeti: «Fv zāaslıc bayi la wuu
vōore de la bvyıla. Nawēnnę pa'ale fv la ē yeti a ēnę
se'em. Niig-sęba bayopci n de niig-kāra dee nōbe la, la
si zuto sōma bayopci la, vōore de la yvvma ayopci. La
niig-wucca, la si zuto fagla la vōore mē de la yvvma
ayopci. Yvvma ayopci, dia wvn bčna Ezipti tēja pvam
me zo'e. Bęla poorvm kōm n wvn wa'am tēja la pvam
yvvma ayopci. Bęla īyā, looge nēra n tarı yem la pvtē'erę,
bc ē nōore Ezipti so'olvı na pvam, dee loose nērba tēnsı
la wuu pvam tı ba tč'sra si: pıtc anuu pvam, ba to'oge
plč ayıla. Base tı ba to'ose bęla yvvma ayopci la wuu
pvam, tı kōm na sān wa'am, tı dia bčna zo'e Ezipti
so'olvı wā pvam, tı nērba da ki.»

Azozefv lebge Ezipti nēnadāana (41:37–57)

La Azozefv yetoga la daan ēŋε naba Afaarō la a nērba la wuu sūure yēlum mε, tū naba la yele Azozefv yeti:

«Nawēnnē n bɔ fɔ pvtē'ere la yem ēna wā, fōn wvn sōna mam so'olv̄m wā b̄sra, la Ezipti nērba wuu wvn sakra fv nōore.» A daan yele b̄ela dee pirge la a na'am nutva pire Azozefv, d̄ike fu-sōma yε ē, dee d̄ike sālma z̄rgo yε ē.

La a yele Azozefv mε yeti: «Mam n de naba, la mam n wvn ken d̄ena naba, la Ezipti tēja wā wuu pvam, nēra ka tā wvn ēŋε sela, tū fōn sān ka bɔ nōore.»

La naba la daan bɔ Azozefv la p̄oka. La Azozefv daan tarū la yvvma pitā, dee lebge Ezipti nēnadāana.

La Azozefv daan ε Ezipti so'olv̄m na wuu pvam mε, tv̄m tōoma la yvvma ayopɔ̄l la pvam. La bōn-kɔ̄lla wuu wɔ̄m sōja mε, tū Azozefv lagse dia pāl bīje Ezipti tēja woo pvam. La yvvma bayopɔ̄l la pvam Azozefv p̄oga la d̄ḡe la dayɔ̄s̄i bayi, tū a s̄i ba yv'vra tū Amanase la A'efrayim. La yvvma ayopɔ̄l la n tole la, kōm n wa'am tēja la pvam, tū Ezipti nērba wuu kaasra s̄osra naba Afaarō tū a bɔ ba dia.

Tū naba la yele ba yeti: «Sēŋε ya Azozefv zē'am ka ēŋε ēŋja n yeti ya ēŋε se'em na.» Tū ba sēŋε, tū Azozefv yo'ose dia deto la, koose si la bɔ Ezipti nērba la. Kōm na daan gāŋε mε, tū nērba zē'eta tēns̄i baseba sēnna da'ara si Azozefv zē'am.

Azozəfv kēendōma sēñe Ezipti dee lebe (42)

Kōm na wakatē dia mē daan ka boe Kanaan tēñam, tū Azakōbū wōm tū dia boe Ezipti, tū a yele a dayççsi yetū, ba sēñe ka da wa'am. La Azakōbū daan ka base tū Abēnzamē n de yibga la doose la a kēendōma la sēñe. A daan zotū la dabeem tū sela wvn ēñe ē. Tū Azozəfv kēendōma pia la isge sēñe Ezipti.

La ban paagę Ezipti la, ba ka la dūma tēñja suure Azozəfv nēñam pñ'vñse ē, dee ka bāñę ē. La Azozəfv daan bāñę ba mę, tēegę a zāasñjō la yelle, dee zūñę nēñja soke ba yetū: «Yāma ze'ele la bę?» Tū ba lerge ē yetū: «Tōma ze'ele la Kanaan tēñja wa'am, tōma boorū tū tū da la dia.»

Tū Azozəfv yele ba yetū: «Yāma de la nērba n wa'am tū ya bıse tōma tēñja wā zē'e-sęka n ka tarū pāñja.» Tū ba yetū: «Ayεi, kε'εma, tōma wa'am tū tū da la dia. Tōma wuu de la bvraa ayıla dayççsi. Tōma de la sıra dōma.» Tū Azozəfv yele ba yetū: «La dagı sıra, yāma wa'am tū ya bıse la tōma tēñja wā zē'e-sęka n ka tarū pāñja la.» Tū ba yetū: «La dagı bęla, tōma ze'ele la Kanaan, tōma sō dęge la dayççsi pia la ayı, tōma yibga weege la yire a sō zē'a, la ayıla ka boe.» Tū Azozəfv yele ba yetū: «Ya sān ka tarū ya yibga la wa'am kalam, ya kān kule. Base ya tū nēra ayıla sēñe ka tarū ya yibga la wa'am, la yāma sęba n weege la, wvn kē la yv'a deem. Mam wvn bıse ya yetçga la sān dēna sıra, bıu ya parım mę, mam wvn bāñę tū ya

wa'am tū ya bīse la tōma tēja wā.» Azozefv daan yv ba la dabsa atā.

La dabsa atā la daare Azozefv yele ba mē yetū: «Ya sān dēna sūra dōma, ya ējē mam wvn yele ya tū ya ējē se'em na. Basē ya tū ya nēra ayila bōna yv'a deem, dee tū basēba la tarū si la kule ka bō ya yirdōma, dee tarū ya yibga la wa'am. Bēla tū mam wvn bājē tū ya tōge la sūra, tū ya da ki.»

La Azozefv kēendōma la daan ka mi tū Azozefv wōnni ba yetōga, se'ere n so la, Azozefv daan tōgrū la Ezipti yetōga tū nēra ayila tō'csra tōgra la ba tēja yetōga bō'ra ba, dee tū ba tōgra la taaba yetū: «Tōma n daan ējē tū yibga Azozefv be'em ka zoe a nīnbāalga la n soe tū tōma mē yēta nāmsgō ēna wā. Tū Arubā yele ba yetū: «Mam daan pōn yele ya mē tū ya da ējē Azozefv be'em, tū ya sīna dee ējē ē, bēla n soe tū tū yēta nāmsgō wā.» La Azozefv n daan wōm ba yetōga la, a fōrge mē ka kella.

Tū la po fēe tū Azozefv leme wv base tū ba yōke Asimeō yv. Dee yele a tōntōni ba yetū ba ējē si sūm nērba la bōra pūre, dīkē ba ligri la lebse ba bōra la p̄vam bō ba, dee ējē dia bō ba tū ba dita sore. Tū tōntōni ba ējē Azozefv n yetū ba ējē se'em na.

Tū Azozefv kēendōma la daan dīkē ba si la paglē bōnsi zuto kulla. La ban kulli la, tū wēnnē daan lui, tū ba teke sore sige tū ba gā'are, tū ayila lorge a borgo tū a bō a bōja dia, yē ligri a borgo la p̄vam, yele a s̄obiisi la yetū, ba lebse ēja ligri la bō ēja mē, ba boe la ēja borgo la

pvam. Tı dabeem kẽ ba wuu, tı ba sɔkra taaba yeti:

«Bẽm tı Nawēnné ēŋe tōma bɛla?»

La ban daan lebe kule ka paagę Kanaan la, ba daan yele
ba sɔ Azakɔbı sela wuu n ēŋe la mɛ, dee yeti:

«Nēŋadāana la yeti, tı tarı Abēnzamē wa'am, dee tı a
base Asimeō tı a doose kulum. Tı Azakɔbı sūure sā'am,
tı a yeti: «Azozefv la Asimeō ka boe, dee tı yāma le bɔɔra
tı ya tarı Abēnzamē sēŋe, ayεl mam kān sake.» Tı Arubā
lerge ba sɔ la yeti, ēŋa wvn tarı ē leme, ēŋa sān ka tarı ē
leme wa bɔ ē, a kv ēŋa kɔma bayi la.

Tı a sɔ Azakɔbı lerge ē yeti, ēŋa dayva Abēnzamē kān
sēŋe.

Abēnzamē doose la a kēendōma lebe Ezipti (43)

La ba daan di dia la tı ba daan da Ezipti la ba'ase mɛ, tı
Azakɔbı yele a dayɔɔsı tı ba le sēŋe ka da si la wa'am.

Tı Azuda lerge ba sɔ la yeti, bāma sān ka tarı ba yibga
Abēnzamē sēŋe, bvraa la kān koose si la bɔ bāma. Tı ba
sɔ Azakɔbı koje sake base tı a doose sēŋe. Dee daan
botı ba dıke bɔ'a to'oto'ore tarı ka bɔ bvraa la n koosrı si
la. Dee yeti, ba tarı ligri la n daan boe ba bɔra pvam na
tarı ka lebse, tı tā tı si kɔɔsruba la yīm mɛ. Dee le dıke
ligri bɔ ba tı ba tarı ka le da si la wa'am. Dee yeti,

Nawēnné wvn tarı ba leme la īmā'asvm. Tı ba daan sēŋe.

La ban paagę Ezipti tı Azozefv yě Abēnzamē n doose
wa'am na, tı a daan yele sɛka n bısrı a yire la yeti: «Tarı

ba sēŋε mam yire, ka yōkε dūŋa kv dvge dia tū tū lagim taaba di wvntεεŋa.» Tū tōntōnna la ēŋε Azozεfv n yele ē tū a ēŋε se'em na.

La Azozεfv kēendōma la n daan paage a yire la, dabeem n daan yōkε ba, se'ere n so la, ba daan tē'esε tū la de la kvrvm ligri la ūyā tū ba tarū bāma sēŋε Azozεfv yire. Tū ba yele Azozεfv tōntōnna la yetū, bāma n daan wa'am wa da si la lεbra kulla la, bāma daan yē la ligri n boe bāma bɔra la pvam. La bāma ka bāŋε nēr-sεka n dīkε ligri la ūmī, tū bāma tara ligri la leme, dee tara ligri baseba pa'asε tū ba le da si. Tū Azozεfv tōntōnna la yele ba yetū: «Da zoe ya dabeem, yāma n daan wa'am na, mam to'oge ya ligri mε. La de la Nawēnnε n dīkε ligri la ēŋε ya bɔra la pvam.» Tū la po fēe, tū tōntōnna la sēŋε yv'a deem na ka yo'oge Asimeō, tarū ē sēŋε Azozεfv yire.

La Azozεfv n daan kule a yire la, tū a kēendōma la ka dūma tēŋa a nēŋam dīkε bɔ'a la bɔ ē. Tū Azozεfv to'oge, dee soke ba yetū, ba sɔ de a mēŋa? Tū ba lerge yetū, a tarū laafε. Dee le ka dūma tēŋa suure a nēŋam. Tū Azozεfv būsε Abēnzamē, soke ba yetū: «Ya yibga la n wāna bū?» Dee yele Abēnzamē yetū: «Nawēnnε wvn ēŋε fv yel-sōnnε.» Dee kē a deem ka kella.

La ēn daan kaasε go'oge la, a wire la nēŋa dee lebe ba zē'am, ka yetū, ba ēŋε dia la wa'am tū ba di. La Azozεfv daan zī la ayēma, dee base tū a sɔbiisi la zī're a nēŋa bɔba. A daan botū kēendōma la n zī're yiɛn ka paage yibga.

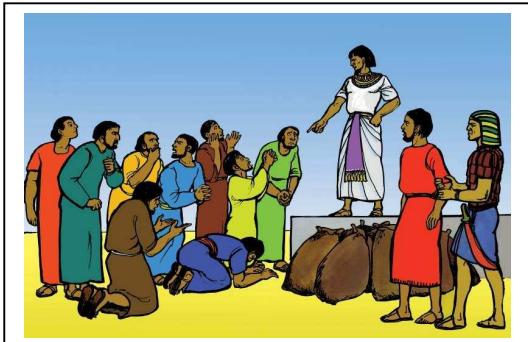
Tū zī'irgo la daan di'ige Azozefv sōbiisi la. La Azozefv base tū ba bō la Abēnzamē dia zo'e gānna ba wuu. La ba daan di mē dee yū la sū-yēlga.

Azozefv di a kēendōma yem bīse (44)

La ban daan di ba'asē la, tū Azozefv yele a tōntōnna la yeti, a ēŋe si sūm pīre nērba la bōra, dee dīkē nēra woo ligri sūm a borgo pvam bō ba. Dee le yele ē yeti, a dīkē ēŋa sālma wvlla la sūm Abēnzamē borgo la pvam pa'asē. La a tōntōnna la ēŋe ēn yele se'em na mē.

Tū beere wiige bulika, tū Azozefv sōbiisi la kulla, la ba daan ken ka sēŋe zāage, tū Azozefv yele a tōntōnna la yeti, a dige ba yōgē yele ba tū ba zū la ēŋa sālma wvlla. Tū Azozefv tōntōnna la dige ka yōgē ba sore, yeti ba zū la ēŋa zuudāana la wvlla. Tū ba lerge ē yeti, ayεi, bāma ka zū, a sān yē wvlla la bāma nēr-sēka zē'am, a kv ē, dee tū bāma lebge ba yamsi. Tū Azozefv tōntōnna la yeti, sēka n zū wvlla la mā'a n wvn dēna yamja dee tū baseba la fōrgē. La Azozefv tōntōnna la yele bēla dee saasse la ba bōra la pvam bīse, yē sālma wvlla la Abēnzamē borgo pvam. La yel-ēŋa daan pakē Abēnzamē kēendōma la mē. Tū Azuda la a sōbiisi la wuu viise lebe Azozefv zē'am, ka ka dūma tēŋa suure a nēŋam. Tū Azozefv soke ba yeti: «Bēm tū yāma ēŋe bēla? Yāma ka mi tū mam tā wvn bāŋe sēla tū ya ēŋe la?» Tū Azuda yele ē yeti: «Tōma ka le mina tōma n wvn tōgē se'em. Tōma tuuge mē, bēla tōma wvn

dəna la fv yamsı.» Tı Azozefv lerge ba yeti: «Аγει, nēr-seka n zū wvlla la mā'a n wvn dəna mam yamŋa.»

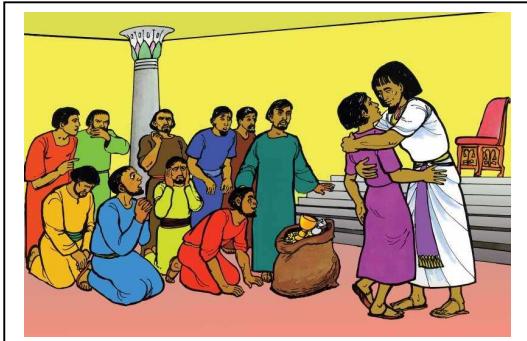
Tı Azuda yele
Azozefv tı Abēnzamē
kēema Azozefv ki mē,
dee tı ēŋja ayıla mā'a
n weege dəna bāma
sō nu'usum bia. Bęla,
bāma sān base tı
Abēnzamē weege

bilam, bāma sō la wvn ki la sūnsōa. Bęla īyā ēŋja belni ē
mē tı a base tı Abēnzamē doose kule, dee tı ēŋja weege
dəna a yamŋa. Tı Azuda le yele Azozefv yeti, ēŋja yele a
sō mē tı ēŋja wvn tarı Abēnzamē leme wa'am, bęla ēŋja ka
tā wvn lebe kule dee base a yıbga la, tı a sō ka nāmsra tı
ēŋja yēta.

Azozefv botı a sɔbiisi la bāŋe ē (45)

La Azozefv n daan wōm wāna la, a daan ka tā'age yōkε a
mēŋa, tı a daan botı nērba la n boe a zē'am na yese, dee
base ēŋja la a sɔbiisi la mā'a. La nērba la n daan yese la,
dee tı Azozefv daan kəlla ke'enke'em tı Ezipti nērba la
wōm a kaasga la. Tı a yāŋa yele a sɔbiisi la yeti: «Mam de
la Azozefv. Mam sō la ken vɔa mē bu?» La a kēendōma la
palēŋa n ēkε, tı ba ka tā'age lerge ē se'ere. Tı a yele ba
yeti: «La de la mam tı ya daan yōkε koose bɔ Ezipti nērba

Ia. Da base ya tū ya sūure sā'am. Tū la de la Nawēnnē n tōm mam tū m dēñē nēña wa fāage ya, tū kōm na da kv

ya. La de la yvurma ayi n wāna tū kōm na boe, la a deege la yvurma anuu la a ba'asē.»

La Azozēfv daan yele a kēendōma la yeti:
«Kule ya tōtō ka yele

tū sō tū mam, a bia Azozēfv yeti, Nawēnnē base tū mam dēna la nēñadāana Ezipti, a tarū a nērba, la a sela woo wa'am wu bōna tēña ayila yv'vrē n de Gosā, tū mam wu bīsra ba sela woo yelle.» La Azozēfv n daan tōgē ba bēla ba'asē la, a daan kōkē la a yibga Abēnzamē la a kēendōma la, tū ba lagim kēlla la sū-yēlga.

La Ezipti naba la n daan wōm tū Azozēfv sōbiisi n wa'am na, a pvvre n daan peege, tū a yele Azozēfv yeti, a yele a sōbiisi la tū ba dīkē tor-kāra lebe kule Kanaan ka tarū ba sō, la a yirdōma wuu wa'am. Tū ēña wu bō ba zē'a tū ba kē'era. Tū Azozēfv ēñē Afhaarō n yele se'em na, dee daan bō a kēendōma la futo, la dia tū ba dita sore, dee bō Abēnzamē ligri la futo zo'e. Dee bō ba dia la lōgrō pāl tū ba tarū ka bō ba sō la.

Tū a sōbiisi la daan lebe kule Kanaan ka yele ba sō Azakōbū sela n ēñē la wuu. La Azakōbū n daan wōm na, la di'ige ē mē, a daan ka sake tū la de la sūra. Tū a kōma la

daan le malin tɔge Azozefv n yele se'em na wuu pa'ale ē. La Azakɔbı n daan yē tor-kāra la, tı a yāŋa yetı la de la sıra, ēŋa wvn sēŋe ka yē ē dee ki.

Azakɔbı la a yirdōma sēŋe Ezipti (46:1–47:12)

Azakɔbı daan isge mε tarı a nērba la a sela woo wε'esa Ezipti. La ēn daan paage Bərseba la, a daan kāabę mε bɔ Nawēnnę. Tı Nawēnnę daan yele ē yetı: «Mam de la Nawēnnę, fv sɔ A'izaki Nawēnnę. Da zoe dabeem fōn we'esı Ezipti la, tı mam wvn kɔlgę fɔ, sōŋe fɔ. La mam wvn base tı fv nērba zo'e, dee tarı ba leme Kanaan.» Azakɔbı la a dayɔɔsı, la a yılsı daan de la nērba pisyopɔı n sēŋe Ezipti.

La ban daan ləm Ezipti la, Azakɔbı daan tōm na Azuda tı a dēŋe nēŋa ka yele Azozefv tı a tv'vse ē. La Azozefv daan tv'vse a sɔ la Gosā, daan kɔke ē dee kella. Tı a sɔ Azakɔbı yele ē yetı: «Mam n yē fv wā, mam sān ki, la ān sōŋa mε.» La Azozefv yele a sɔ la a sɔbiisi la mε yetı: «Mam wvn sēŋe ka yele naba Afaarō tı yāma wa'am mε, la yāma tarı la ya dūnsi gu'ura. La naba la sān wa soke ya yetı, bēm tōone tı yāma tōnnı, ya yele ē yetı, yāma ugri la dūnsi.»

La Azozefv sēŋe ka yele naba Afaarō mε yetı, ēŋa sɔ, la ēŋa sɔbiisi n ze'ele Kanaan wa'am wa bɔna Gosā, ba tarı la ba dūnsi, la ba sela woo. La Azozefv daan tarı la a kēendōma banuu ka pa'ale naba la tı ba de la ēŋa

kēendōma. Tl naba la soke ba yetl, bāma tōnnl la bēm tvvnē. Tl ba lerge naba la yetl, bāma ugri la dūnsi wv bāma yaabdōma n tl se'em na. La yaama ka boe Kanaan tēja la pvam wvn seke bāma dūnsi la, bēla ūyā bāma sosrl ē mē tl a base tl ba kē'era Gosā tēja la pvam. Tl naba la yele Azozefv yetl, a base tl ba kē'era Gosā tēja la pvam. La a sān mina ba nērba baseba n mi dūnsi gu'a sōja, a base tl ba po gu'ura a dūnsi la.

Tl Azozefv tarl a sō la sējē naba Afaarō yire ka pa'alē ē, tl a sō la pv'vse naba Afaarō. Tl a soke Azakōbl yetl: «Fōn tarl la yvvma wāne?» Tl Azakōbl yele ē tl ējā tarl la yvvma kōbga la pitā, dee kā kā'a-sōma bō naba la, dee yese.

Tl Azozefv bō a sō la a sōbiisi la dia la zē'e-sōlj, tl ba kē'era.

Azozefv n tōm se'em Ezipti kōm na wakatē (47:13–26)

La wakat-ējā kōm na daan ba zo'e Ezipti mē, tl nērba sēnna Azozefv zē'am da'ara si, tl a tō'csra ligri la bō'ra naba Afaarō. Tl nērba la ligri wa ba'asē, tl ba yele Azozefv yetl, bāma ka le tara ligri, dee ka tara dia wvn di, a bō ba dia. Tl Azozefv yele ba tl, ba sān ka tara ligri, ba tarl ba dūnsi wa'am, tl ējā wvn bō ba dia. Tl nērba la sake tara ba dūnsi sēnna bō'ra Azozefv dee tō'csra dia. Tl yvvne tole, tl nērba la le sējē ka yele Azozefv yetl, bāma ligri la bāma dūnsi la wuu ba'asē mē, dee tl bāma

ka tara dia wvn di. Dee yele Azozefv yetl, bāma mēsl la bāma vatɔ mā'a n deege, bāma wvn dlkε bāma mēsl la ba vatɔ la wuu bɔ ē, dee tl a bɔ ba dia tl ba di, dee bɔ ba bōn-buuri tl ba bvre. Tl Azozefv da Ezipti nērba la, la ba vatɔ la wuu, dee bɔ ba dia la bōn-buuri. Dee yele ba yetl: «Lεεlε wā, ya sān bvre, wakat-sεka tl ya wvn lagsε ya bōn-kɔɔla la, bōn-kɔɔla pιtɔ banuu woo pvam, ya wvn looge la pι'ɔ ayila bɔ naba Afaarō, dee tara ya mēja pιtɔ banaasi la.» Tl nērba la yele Azozefv yetl, ēŋa n sōŋε bāma tl bāma yē dia di ka ki, a ēŋε sōŋa mε. Bεla bāma sakε tl ba tōnna bɔ'ɔra naba Afaarō.

Azakɔbı kā kā'a-sōma bɔ Azozefv dayɔɔsi (47:27-48:22)

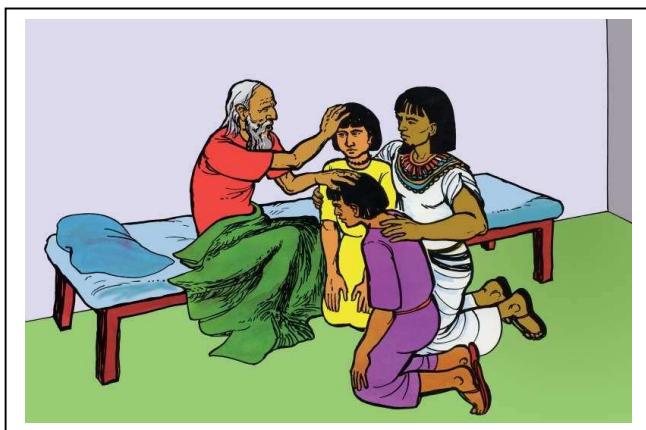
La lsrayel nērba la n kē'erl Gosā tēŋa pvam na wa zo'oge mε, dee dεna bōntatiba. La Azakɔbı daan tarl la yvyma kɔbga la pinaasi la ayopɔl. La ēn wa lεm kūm na, a wi Azozefv mε yele ē tl ēŋa sān ki, ba da laage ēŋa Ezipti tēŋa la pvam, ba tarl ēŋa sēŋε ka laage ēŋa yaabdōma yɔɔrɔ la pvam. Tl Azozefv sakε tl ēŋa wvn ēŋε a sɔ la n yele se'em na.

Bεla poorvm, tl nēra ayila yele Azozefv tl a sɔ la bē'erl mε. Tl Azozefv doose la a dayɔɔsi, Amanase la A'efrayim sēŋε tl a ka bāŋε lan ãn se'em. La ban paage la, a sɔ la yele ē mε tl ēŋa daan boe Kanaan tēŋa ayila yv'vrε n de Betεl, tl Nawēnnε daan kā kā'a-sōma bɔ ēŋa, dee yetl a

wvn base tū ēŋa yūsū zo'e, dee sōna Kanaan tēŋa wakatē wuu.

La Azakōbū le yele Azozefv mē tū ēŋa wvn to'oge a daycōsī bayi la, A'efrayim la Amanase tū ba dēna la ēŋa mēŋa kōma. Dee yele ē tū a tarū ba wa'am tū a kā kā'a-sōma bō ba. La Azakōbū daan ka le yēta sōŋa, tū Azozefv tarū Amanase la A'efrayim paagē Azakōbū nēŋam, tū a kōke ba, dee yeti, ēŋa n daan boe Kanaan tēŋa p̄vam na, ēŋa daan tē'ese tū ēŋa kān le yē Azozefv, la Nawēnnē n sōŋe tū ēŋa yē Azozefv la a kōma.

La Azozefv daan tarū Amanase n de a dayc-kēema la tole

la a sō zv
bōba, dee tarū
A'efrayim tole
gōbga bōba. Tū
Azakōbū dīkē a
zvō nu'ugo
paglē A'efrayim
zuo, dee dīkē a
gōbga nu'ugo
paglē Amanase

zuo, kā bō ba yeti: «Nawēnnē n daan sōŋe Abraham, la A'izakū, la mam na, wvn sōŋe bvdim-bāna bayi wā.» La Azozefv n yē a sō la n ēŋe bēla la, tū a yele a sō la yeti a tuuge mē, Amanase n de kēema la, a dīkē a zvō nu'ugo paglē ēŋa zuo. Tū Azakōbū zagsē, dee yele ē yeti: «M bia, mam mina. Amanase yūsū wvn zo'e mē, la a yūbga

A'efrayim wvn gānna ē mε, la a yūsū wvn yūrgε zo'e
gānna Amanase yūsū mε. La mam wvn ki mε, la Nawēnnε
wvn bōna la ya. La a wvn tarl ya lebe Kanaan. Mam wvn
bō fv pvrε gānna fv sōbiisi la wuu: la de la Sisēm tēŋa la
tū mam to'oge Amoriti dōma nu'usum na, tū mam wvn
dūkε pa'asε fv.»

Azakōbū kā bō a dayccsū (49:1–32)

La Azakōbū n daan kā bō Azozεfv kōma la ba'asε la, a
daan wi la a dayccsū la wuu lagsε tū a yele ba ban wvn
āna se'em. A daan yele ba yeti:

«Arubā, fōn de dayc-kēema, fōn tarl pāŋa mε zozo'e, la
fv kān le tara nōore la fv yūbsū la, se'ere n so la, fōn
daan gā'arε la mam pōga.

Asimeō la Alevi, ya de la pvtvuldōma, ya kv la nērba.

Bēla ūyā, ya wvn wūrgε mε bōna lsrayelī tēŋa p̄vam,
ya kān le lagūm taaba kē'era zē'a ayūla.

Azuda, fv sōbiisi la wvn pēgra fō, dee zēkra fv zuo. Fv
wvn āna wv gūgne na, fv wvn tāna fv bē'eba, la fv
yūsū wvn dita na'am wakatε wuu.

Azabilō, fv wvn bōna la ko-kāte nōorvm. La fv so'olv̄m
wvn zo'oge halū ka paage Sidō.

A'isakaarl, fv wvn āna wv bōŋa n tarl pāŋa la.

Adā, fv wvn di nērba sarūya wv lsrayelī buuri basεba la.
Fv wvn āna wv bōnsēla n boe sore zuo la.

Agadū, fv bē'eba wvn zēbra la fō, la fv wvn tā'agε ba mε,

dige ba.

Asεεrl, fv bōn-kōcla wvn maala mε sōŋa sōŋa, tū fv dita wv naba la.

Aneftali, fv wvn āna wv walga la, fv wvn dōgra kōm-sōma.

Azozεfv, fv wvn āna wv tla n lēm kvlga nōorvm na, fv wvn wōnna la be-sōma. La nērba wvn zεbra la fv mε. La Nawēnnē wvn bō fv pāŋa tū fv tā'agε ba, dee ēŋε fv yel-sōnnē wakatε wuu.

Abēnzamē, fv wvn āna wv saasaa n tarl pāŋa yēta dia la.»

La Azakōbū le yele mε yetl, ēŋa sān ki, ba tarl ēŋa sēŋε ka laage ēŋa yaabdōma yōgō la n boe Makpela Kanaan so'olv̄m pvam na.

Azakōbū kūm la a laare (49:33-50:21)

La Azakōbū n daan tōgε ba'ase la, a daan ki mε. Tū Azozεfv kōke ē kēlla, dee yele logtordōma tū ba tarl tūm wa'am wa ēŋε a sō la, tū a da pō'oge. La tēŋa la nērba daan kaase a kūm na īyā la dabsa pisyop̄o.

Bēla poorvm, tū Azozεfv tōm nērba tū ba sēŋε ka yele naba Afaarō, tū ēŋa daan yele a sō la mε, tū a sān ki, ēŋa wvn tarl ē kule ka laage la Kanaan tēŋa pvam. Bēla, ēŋa sosrl ē mε tū a base tū a tarl a sō la ka laage, dee leme wa'am. Tū naba la sake. Tū Azozεfv kēendōma, la ba

yirdōma, la Ezipti nēr-kegro doose la Azozefv tarı a sɔ la kūm wε'esa Kanaan tēja pvam tı ba ka laage.

La ban daan n we'esı la, ba paage la zē'a ayıla yv'vre n de Gorā-Atad, tı nērba la ze'ele bilam le kaasę dabsa ayopçı, dee le isge tarı kūm na paage Kanaan tēja.

La ban paage Kanaan la, Azakobı dayccsı la dıke ba sɔ kūm na sēnje ka laage la Makpela yccgı la pvam. La ban daan laage kūm na ba'asę la, tı Azozefv la a kēendōma la, la Ezipti nērba la wuu le doose taaba lebe Ezipti.

Azakobı kūm na poorvm, Azozefv kēendōma la tē'esę tı Azozefv wvn ēnje bāma la be'em, wv bāma n daan ēnje ē be'em se'em na. Tı ba daan tōm nēra tı a ka yele Azozefv yetı: «Fv sɔ la n daan nān ka ki la, a daan yetı, tı wa yele fo tı ēnja sosrı fv mε, tı fv base tı tvvn-be'o la taale. Bęla tōma sosrı fv mε tı fv base tı tvvn-be'o la taale.»

La Azozefv n daan wōm ban yele se'em na, a daan kaasrı mε, tı a kēendōma la wa'am wa dōbre a nējam, dee yele ē yetı, bāma de la a yamsı. Tı Azozefv yele ba yetı: «Da zoe ya dabeem, tı mam kān sɔcge Nawēnnę zē'a wv mam de la Nawēnnę na. Ya ēnje mam na be'em, la Nawēnnę botı be'em na lebge la sōnja, tı m sōnje nērba zozo'e tı ba da ki.» Azozefv daan le yele ba mε yetı: «Da zoe ya dabeem, tı mam wvn bıse ya yelle sōnja.»

Azozefv vɔm ba'asgo (50:22–26)

Azozefv la ba yirdōma la wuu daan kē'era la Ezipti. A daan vɔa la yvvma kɔbga la pia, a daan yē a kɔma yūsū mε.

Daare aylla, tū a yele a sɔbiisi la yetl, ēŋja kūm daare lɛm mε, la ēŋja sān ki, Nawēnnē wvn tarl ba lebe kule Kanaan, tēn-séka tū Nawēnnē daan dīkε bɔ Abraham, la A'izakl, la Azakɔbl la. La Azozefv daan yele a sɔbiisi la mε tū ba pɔl tū ba sān wa kulla, ba wvn tarl ēŋja kūm kule. Tū ba sake tū bāma wvn wa tarl Azozefv kūm kule. Bɛla poorvum, tū Azozefv ki, tū ba malge ē, ēŋjε kūm daka p̄vam.

La daan ēŋjε la wāna tū Abraham yūsū la sēŋjε Ezipti tēŋa ka yurge zo'e, kē'era mī.